Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Szúcs Község Önkormányzata

2020. december

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés ... 3
A település bemutatása ... 3
Értékeink, küldetésünk ... 6
Célok ... 6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) ... 8
1. Jogszabályi háttér bemutatása ... 8
2. Stratégiai környezet bemutatása ... 9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége ... 15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység ... 39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége ... 47
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége ... 51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége ... 54
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása ... 58
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága ... 59
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 59
1. A HEP IT részletei ... 59
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése ... 59
A beavatkozások megvalósítói ... 60
Jövőképünk ... 60
Az intézkedési területek részletes kifejtése ... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 61
3. Megvalósítás ... 63
A megvalósítás előkészítése ... 63
A megvalósítás folyamata ... 63
Monitoring és visszacsatolás ... 65
Nyilvánosság ... 65
Érvényesülés, módosítás ... 66
4. Elfogadás módja és dátuma ... 67

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Egercsehi Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Történelmi áttekintés

Szúcs község neve először –Zuch néven- egy 1301-beli Anjou oklevélben merül fel. Szúcs helynév szláv eredetű, a szerb-horvát Suca, a szlovén Soca, vagy a szlovák Súca helynevek átvétele. Akkor a község -ma Pusztaszúcs düllőnek nevezett- észak-dél irányú völgyében települt kicsi falu a Bükk és Mátra dombvidékének találkozásánál. A Laskó patak egyik ága ered ennek a völgynek északi végében. Lakói, mint a török időben minden településnek, változó. Legnagyobb népesség száma száz-körüli. Erdőirtással jutottak gazdálkodása alkalmas földterülethez itt a jobbágyok.

A XVI. század végén elnéptelenedett a falu és csak 1720-as években éled újjá. Öt jobbágy család -két Balog, két Szűcs és egy Bakos- telepedett le a középkori faluhelytől nem messze –kb. 2 km- a mostani északkelet-délnyugat irányú völgyben, ahol ugyancsak a Laskó patak egy másik ága ered. Ebben az időben, ha nem is jelentős, de stabil gazdasági helyzet jellemezte a faluközösséget. Szegényesen, de földművelésből – növénytermesztésből és állattenyésztésből- eltartott ez a határ évszázadokig 250-350 embert. A jelentős kendertermesztés és feldolgozás, szőlő, erdőművelés, jelentős legelőterület is hozzájárult ahhoz, hogy szinte önellátó gazdaságok működtek itt.

A XIX. század. végén XX. század. elején Szúcs község határában barna-kőszénkibúvás hívta fel az Egercsehi fölbirtokos –Besztercebánya vidékéről származó Beniczky György- figyelmét a szénbányászatban rejlő jelentős gazdasági lehetőségre. Először saját gazdasága szükségletére és a környék falusi kovácsai számára, majd a felvásárolt szénjogának koncesszióba adásával kezdődött meg a bányászat.
A két lejtős akna közelében –Lipót és Ödön aknák- bányász kolóniát építettek fel, mely a falu egyik dűlője nevét -Bagoly-lyuk- kapta. Így községünk az 1910-es évektől két -egymástól 2,5 km-re fekvő- településből áll, de közigazgatásilag egy egység. /A továbbiakban Bagoly-lyuk és Faluközpont = Szúcs/
A kőszénbányászat beindulása után 1921-ben 894 lakosa volt Szúcsnak az új bányász kolónia –Bagólyuk- felépítése után. Bagoly-lyuk két lejtős aknájából –Lipót és Ödön aknák- közel másfélmillió tonna szenet bányásztak ki a kilencszázharmincas évekig.
A Faluközpont munkaképes lakói ezekben az évtizedekben, kik néhány hold földdel rendelkeztek, később a

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

szomszédos Egercsehi határában létesített Beniczky bányában találtak biztos munkahelyre. A „Kétlaki"- ak fő hivatás szerint bányászok voltak, de kevéske, növénytermesztésre kevésbé alkalmas földjük mégis megadta minimális évi élelmiszer szükségletüket. Nem egészen száz év után viszont a szénenergia elvesztette jelentőségét, így megszűnt az Egercsehi szánbánya is. A Bagoly-lyukban lakók földtulajdonnal soha nem rendelkeztek. Bányászok lakták, majd nyugdíjasok és a Faluközpontból idetelepült cigányok. Ami a mezőgazdaságot illeti, a Faluközpontban megalakult 1959-ben egy mg-i termelőszövetkezet, mely állattenyésztésre szakosodott. Földjének nagyrésze ui. legelőgazdálkodásra alkalmas az erdőgazdálkodás mellett. Nagy állami ráfordítással és kevés haszonnal gazdálkodó gazdaságot a közeli Bélapátfalva-i szövetkezethez csatolták, majd a rendszerváltás után feloszlott. Ápolatlan pusztasággá, „gazdátlan" parlaggá lett szemünk láttára az elmúlt 15 évben Szúcs község egykor zöldellő határa. Ez persze érthető, hiszen a mai korszerű mezőgazdálkodás gazdaságtalan ilyen terep és földminőségi viszonyok között. Egyetlen megoldás az erdő /esetleg gyümölcsösök/ telepítése lehetne, ami persze az ország teherbíróképességétől függő. Két gazda próbálkozik szarvasmarha, illetve juhtenyésztéssel a földek egy kis részén.
Megszűnt tehát a biztos megélhetést biztosító széntermelés, noha jelentős szénvagyont rejt még környékünk földjének méhe.

Még egy -Szúcs község határában elpusztult településről tudunk- melyet 1349-ben Boroznok, Buruznuk néven említ a szakirodalom. A település neve az ősszláv brusznik -köszörűnek, fenőkőnek való kőzet-nevéből származik. A ma is Boroznak néven ismert dűlő és környezetében lévő más dűlőnevek –Malomlóút, Bocskorsütő, Kenderfőd- jelzik, hogy élesítésre, őrlésre alkalmas kőfejtés mellett mezőgazdálkodás is folyt ebben a völgyben, amelyik párhuzamos az észak-dél irányú Pusztaszúccsal. Itt ered a Laskó harmadik ága.

Szúcs mai állapota.

Majd háromszáz ember él 158 lakásban Szúcs Faluközpontjában és Szúcs-bányatelepen. Körülbelül 2,5 km hosszú 25-ös főközlekedési- közút köti össze a két településrészt. Sok az üres, eladásra váró lakás. A lakások 60 %-a komfortnélküli. Kb. 83 lakásban –Nagyrészt a faluközpontban- van fürdőszoba. Sok porta, lakóház udvara és kertje elhanyagolt. A Faluközponti teljesen kiépített infrastruktúra –vezetékes ivóvíz, csatorna- csak mintegy felerészben kihasznált.

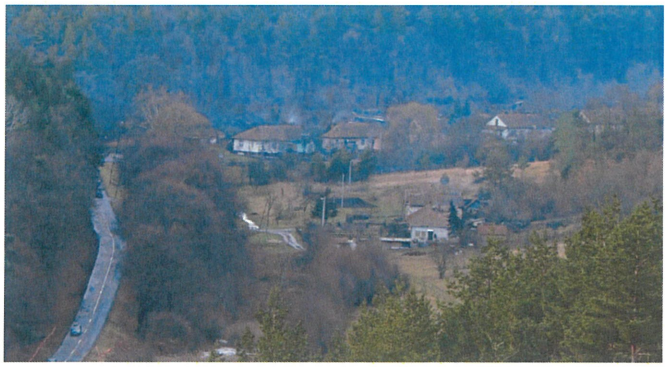

Szúcs-bányatelep vízellátását helyi Önkormányzat tulajdonában lévő kút biztosította 2006 nyaráig utcai közkifolyók útján. Ez a körülmény időnként a vízszivattyú meghibásodása miatt zavarokat okozott. Ezért az Önkormányzat a regionális vízellátási rendszer útján biztosítja az ivóvíz-ellátását / csatornarendszere nincs/. A lakások és környéke itt is elhanyagolt. Az 1910-es években épített -egyenként négy lakásból álló- 24 ház alapos felújításra szorulna.
Szúcs-bányatelep Petőfi Sándor útjának végében lévő művelődési ház pár éve felújításra került.

A Faluközpont köztulajdonban lévő épületei jó állapotban vannak. Gondosan kezelt a Polgármesteri Hivatal helyiségei, épületei, Óvodája, egykori tűzoltó szerháza.

Az Egyházközség 1968-ban felszentelt új kerek templomán -mellette harangtoronnyal- 2004-ben végezték el –Önkormányzati segítséggel- a szükséges tető-felújítási és egyéb munkát.
Rendezésre szorul a falu temetője, melynek tulajdonjoga 2004-ben megváltozott, amennyiben kezelését átvette a helyi Önkormányzat. A településen van egy egykori zsidótemető. Még három héber feliratú fejfát –közte egy rabbiét- is lehet itt látni, ami arra utal, hogy központi temetkezési helye volt itt a környék zsidóságának.

Dicséretes, ahogy az Önkormányzat gondoskodott a régi hatvanas években félig lebontott templomfal maradványának védelméről. Korábban is óvták a falakat, de most új, esztétikus tetőt és tornyocskát –tetején kereszttel- kapott a ravatalozónak használt egykori késő barokk stílusban, 1710 körül, épült templom. A tető és egyéb felmerült munkák 6 millióba került. Ebből 2.5 millió Ft-ot saját erőből biztosította az Önkormányzat.
A Faluközpont gyalogjárda hálózatát 2014-ben felújították. Szúcs öt autóbuszvárója közül csak kettő korszerű. A 2012-2013-as év és későbbi esős évszakok arra figyelmeztetnek, hogy a vízelvezető árkaink állapota és hálózata nem kielégítő. Egy –az egész Faluközpont belterületére vonatkozó- komplex vízelvezetési rendszer tervezése, majd a lakosság támogatásával annak végrehajtása is időszerű tennivaló.

Szúcs község Önkormányzata rendelkezik azokkal az anyagi és személyi feltételekkel, hatósági jogosítványokkal, melyekkel hasonló nagyságú aprófalvak rendelkeznek. Önkormányzati Hivatala van anyakönyvezési joggal. Jegyző hetente egyszer tartózkodik a Hivatalban, intézi a lakosság ügyeit, illetve az Önkormányzat működésének adminisztratív feltételeit biztosítja. Két főállású hivatali dolgozó végzi a napi ügyeket, egyik kimondottan a pénzügyek tudója. A község 2004-től a bélapátfalvai kistérséghez tartozik. Az említett intézményeken túl iskolával, postával stb. nem rendelkezik Egercsehihez való közelsége miatt. Egy élelmiszer boltját magánszemély üzemelteti. Eger, Tarnalelesz és Pétervására felé közlekedő autóbusz járatok bekötik a községet a megye „vérkeringésébe", sőt egy autóbuszpár biztosítja a közvetlen Fővárosba való utazás lehetőségét is.

A legutóbbi népszámláláskor a lakosság 81%-a önként katolikusnak vallotta magát. Ezt a körülményt cáfolja az a tény, hogy templomunkban a vasárnapi Istentiszteletet általában a lakosság 6-8 %-a látogatja. Cigányságát csak 50 fő ismerte el, holott 35-40 %-a a lakosságnak roma /Bagoly-lyukban kb. 70-80 %/. A felnőtt lakosság 72 %-a végzi el általában a nyolc osztályos általános iskolát, 11 % rendelkezik érettségivel, illetve 0.5 % végzett egyetemet, illetve főiskolát. A munkaképes korú lakosság 18-20 %-ának van állandó munkahelye főleg Egerben. Egy felmérés szerint az 1920 évektől napjainkig 20-22 Szúcson született férfi,

illetve nő szerzett egyetemi /főiskolai/ diplomát. Ezek közül csak egy nő, aki szülőfalujában maradt, mások elvándoroltak –érthetően- vagy nem élnek már.

A lakosság elöregedettségét –egyben szociális állapotát is – mutatja, hogy az összlakosság egyötöde nyugdíjas. Havonta 85 családnál jelentkezik a postás. Nyugdíjasok közel fele rokkantnyugdíjas /28 fő/. Az Önkormányzat települési támogatással segíti a helyi lakosokat, köztük évente mintegy 4 millió forintot lakásfenntartási támogatás céljára fizet ki az arra különösen rászorulóknak az önkormányzat.

Az Önkormányzat egészséges konzervativizmusát, Ősei iránti tiszteletét jelzi, hogy 2001-ben kereszttel jelölte meg az egyik elpusztult középkori –Zuch- falu helyét a 25-ös főút melletti, Bagoly-lyukhoz közeli Pusztaszúcs dűlőben. A Holocaust 60-ik évfordulójának évében –2004-ben- a Szerencsejáték Rt. anyagi segítségével pedig recski kőből menórára emlékeztető falat épített a Bagoly-lyukban, az 1944 májusában gettóba kényszerített 1285 zsidóra emlékezve...

Értékeink, küldetésünk

A legfontosabb kérdésnek az identitásban való lemaradást tartjuk. A falura egykor jellemző hitbéli és rokoni kapcsolatokon nyugvó, egybeforrott lakosság, ma heterogén, széthúzó „közösség" lett. Tehát olyan civilmozgalom elindítására lenne szükség, amely az identitástudatot, a közösséghez való tartozás érzésének felkeltését és elmélyítését tűzné ki célul maga elé.

Bagoly-lyuk falurész hiába kapta a Szúcs- bányatelep nevet, mindig idegennek érezte magát. Kezdetben a csehi bányatelephez igazodott, hiszen lakóit a munkahely oda kötötte a Beniczky aknák termelésbe állítása után. Ezért a faluba való bejutásukhoz-közlekedés-segítséget kellene adni, hogy részt vegyenek egyenrangúan a kis társadalmi közösség életében, mindennapjaiban. Röviden, a betagolódásukhoz szükséges feltételeket kellene elősegíteni.
Szúcs község Bélapátfalvához- Apátsági templom-, Egerhez- Vár és barokk város részek török emlékek stb.-, Parádhoz- Kocsimúzeum, Károlyi kastély, Üveggyár-,Szilvásváradhoz- Szalajka- völgy- való közelsége miatt- feltételek biztosítása esetén- alkalmas lenne falusi turizmus szervezésére.

-Mindezeket az elképzeléseket csak a környező községek önkormányzatainak összefogásával –Egerbocs, Egercsehi, Bekölce stb.- látom megvalósíthatónak úgy, hogy bizonyos /ellátási és egyéb/ funkciókat úgy épít ki egy-egy község, hogy az a körzet összlakosságának igényét veszi figyelembe.

Célok

<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja</u>

Szúcs település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési terve (a továbbiakban HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

<u>Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek</u>

- *Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve*: a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok bárminemű faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára.
- *Az emberi méltóság tiszteletben tartása:* Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.
- *Szolidaritás:* A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a falu minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni feladatait, meg tudjon birkózni a nehézségekkel.
- *Méltányosság és rugalmas ellátás:* A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi

pozíciójának, életminőségének javulását.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelősségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
  - **a.)** a Program megvalósításának koordinálása,
  - **b.)** a Program végrehajtásának nyomon követése,
  - **c.)** az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- a Program nyilvánosságának biztosítása;
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak kétévente történő tájékoztatása a megvalósításról.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat legfőbb célkitűzése a kötelező feladatok teljes körű ellátása, a szolgáltatások biztosítása a településen. A települési szintű feladatellátás formáinak szakszerű ellátása érdekében összehangolni az együttműködést más szervekkel. Célunk tovább az igényekhez igazodó, helyben nyújtható települési szintet meghaladó ellátási, szolgáltatási formák meghatározása, fejlesztési projektek kijelölése, pályázatokon történő részvétellel. A pályázati lehetőségek kihasználásával teljesebb körű ellátás biztosítása, a szolgáltatási intézményrendszer biztonságos működtetése. A célok elérése érdekében szükséges a működőképesség megőrzése céljából a szükséges anyagi források folyamatos biztosítása, a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel történő takarékos gazdálkodás, a külső források bevonása, széleskörű együttműködési rendszer kialakítása a település intézményfenntartóival, illetve együttműködés a szomszédos településekkel, és a civil szféra, szervezetek bevonása. Ezt alátámasztja az önkormányzat költségvetése, és a település társulási szerződései is.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szúcs önkormányzata 2012. december 31.-ig körjegyzőségként működött Egercsehi és Bekölce településekkel. 2013. Január 1.-től Közös Hivatalt hozott létre Egercsehi- Egerbocs Önkormányzatokkal, mely az önkormányzati és államigazgatási feladatok közös ellátását végző költségvetési szervként jött létre. A megállapodást és az alapító okiratot Szúcs Község Önkormányzatának képviselő testülete a 42/2012 (XI.27.) számú határozatával jóváhagyta. A továbbiakban tehát a Közös Hivatal mint önálló jogi személy, költségvetési előirányzatai feletti jogosultság tekintetében teljes jogkörrel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó szerv működik, mely az önkormányzat működésével, valamint a feladat-és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat látja el. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv 62.,63.,64. §- aiban meghatározott étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. tv. 38-40 §-aiban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás alapszolgáltatások ellátására szintén Társulás jött létre. A feladatokat Egercsehi- Egerbocs- Szúcs- Bátor községek által alapított intézmény a Alapszolgáltatási Szociális Központ látja el, amely jelenlegi formájában 2016 január 1.-től látja el feladatát.

A háziorvosi szolgáltatás feladatellátása Egercsehi- Szúcs társulás keretében működik a két községben, amely elvégzi az alapvető egészségügyi ellátást. A fogorvosi ellátás Egercsehi-Szúcs- Bekölce társulásában biztosított. A fogorvosi ellátás azonban felszerelt fogorvosi rendelő hiányában Egerben érhető el.

Szúcs továbbá tagönkormányzata a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulásnak, amely jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulásként jött létre 70 települési önkormányzat együttműködésével. Az alapítók az önkormányzatok közigazgatási területén keletkezett települési szilárd hulladék kezelésének megoldására, hulladékgazdálkodási rendszer kiépítésére, valamint a közigazgatási területükön található, elavult, önkormányzati tulajdonú települési szilárd hulladék lerakók előírásszerű rekultivációs feladatainak elvégzése céljából hozták létre és tartják fenn az önkormányzati társulást.

A vízkárelhárítással kapcsolatos teendők ellátása a vízügyi igazgatóságok, a katasztrófavédelmi igazgatóság, a vízgazdálkodási társulatok, valamint a települési önkormányzatok feladata. Településünkön a feladatok ellátása az Eger Tarnavölgyi Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulattal való együttműködés keretében valósul meg.

A község önkormányzata tagja a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének (TÖOSZ), amely a települések közötti kapcsolattartás, együttműködését segíti elő, mind országos, mind nemzetközi szinten.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	424	bázis év
2015	413	97,41%
2016	387	93,70%
2017	392	101,29%
2018	379	96,68%
2019	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

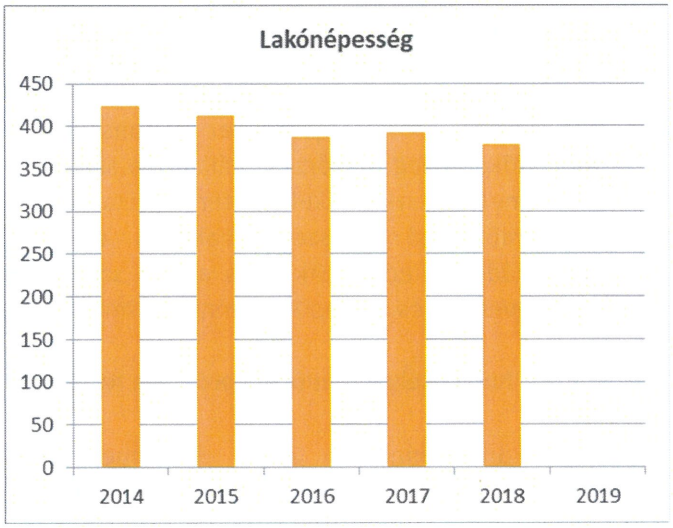

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	210	186	396	53,03%	46,97%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			17	4,29	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	50	30	80	12,63%	7,58%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	13	2	15	3,28%	0,51%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	117	112	229	29,55%	28,28%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	13	16	29	3,28%	4,04%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	17	26	43	4,29%	6,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

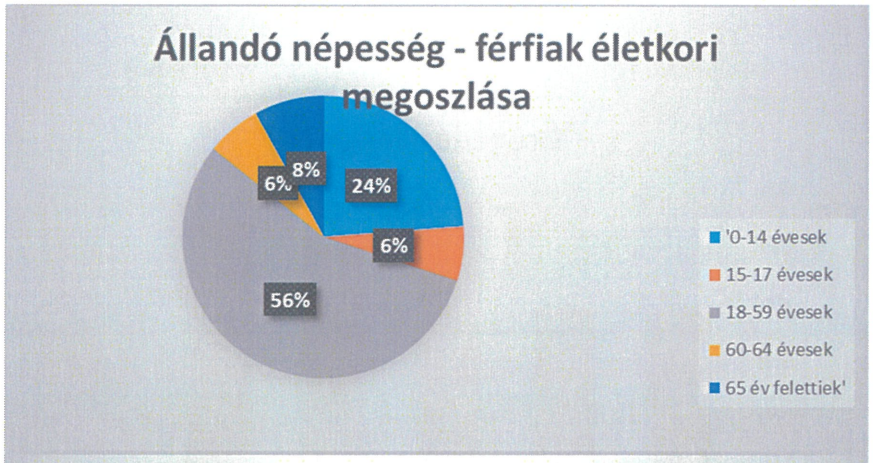

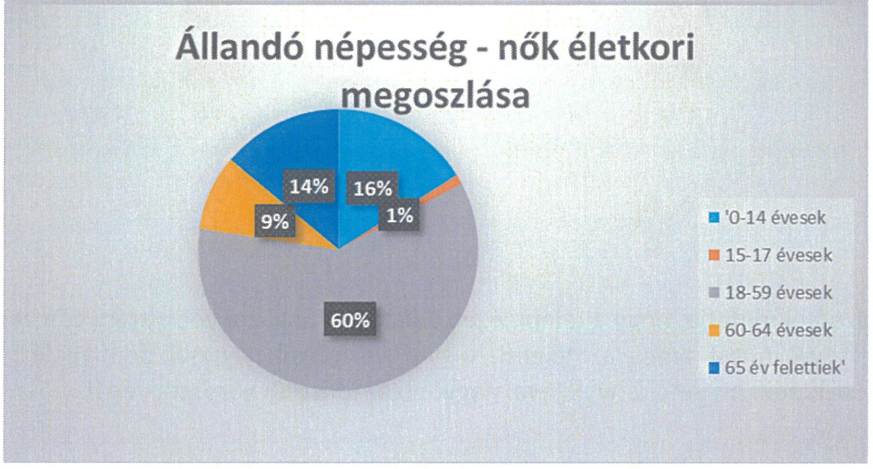

A lakosság nagy részét a 18-59 év közötti nők és férfiak képezik, mintegy 229 fővel. A második legnagyobb korcsoport a kiskorúak csoportja. Ezekből a számokból jól kitűnhet, hogy melyik az a korosztály, akik esélyegyenlőségi szempontból célcsoportot képezhetnek.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	40,0	104,0	38,46%
2015	39,0	100,0	39,00%
2016	43,0	87,0	49,43%
2017	41,0	79,0	51,90%
2018	43,0	80,0	53,75%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

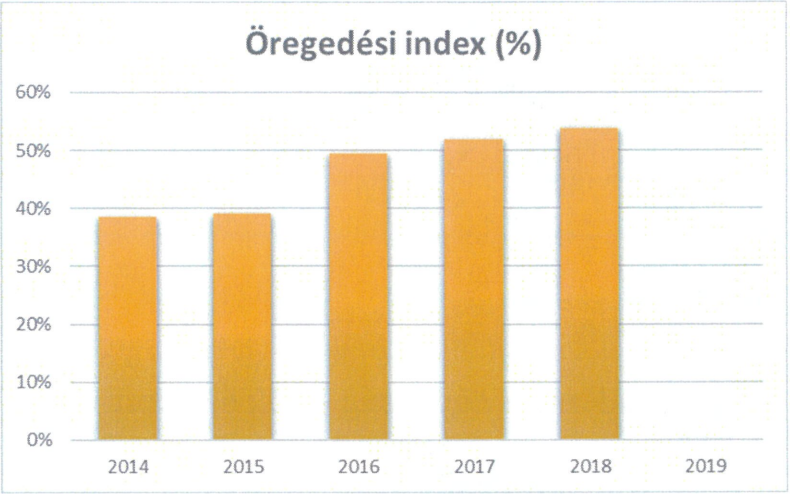

A 3. számú táblázat jól mutatja, hogy a településen a fiatalok jóval nagyobb arányban vannak. Az öregedési index pozitív mérleget mutat, amely azt jelenti, hogy a gyermekek nagyobb odafigyelést, nagyobb mértékű beavatkozást igényelnek, hiszen arányuk jóval nagyobb az idősebb korosztályénál.

A település vonzerejét mutatja a belföldi vándorlások száma. Ezt a 4. számú táblázat tükrözi. Ebből kiderül, hogy negatív vagy pozitív e a mérleg az elvándorlások illetve az állandó jellegű odavándorlások számát tekitve.Ez településünk szempontjából igen változó, tehát vannak évek amikor az odavándorlás, és vannak évek amikor az elvándorlás jellemző.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	7	12	-5,00	-11,01
2015	12	24	-12,00	-27,03
2016	12	38	-26,00	-62,05
2017	9	22	-13,00	-32,02
2018	7	14	-7,00	-17,68
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

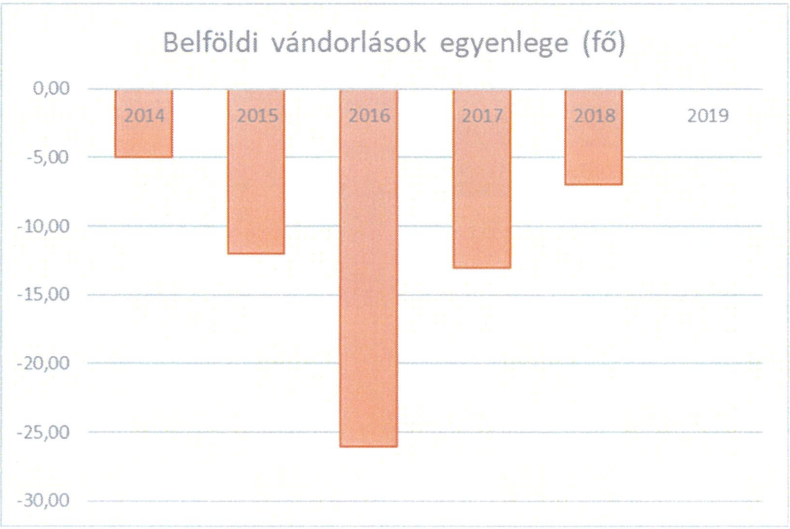

Meghatározók a lakosság számának tekintetében a természetes szaporodás adatai. Ha az élve születettek számát és a halálozások számát összevetjük, akkor a természetes szaporodás mértékét kapjuk meg. A mérleg negatív ha a halálozások száma magasabb mint az élve születések száma. Ellenkező esetben a mérleg pozitív eredményt mutat, ami azt jelenti, hogy a településen több ember született, mint amennyi meghalt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	5	8	-3
2015	2	2	0
2016	6	4	2
2017	7	6	1
2018	5	4	1
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

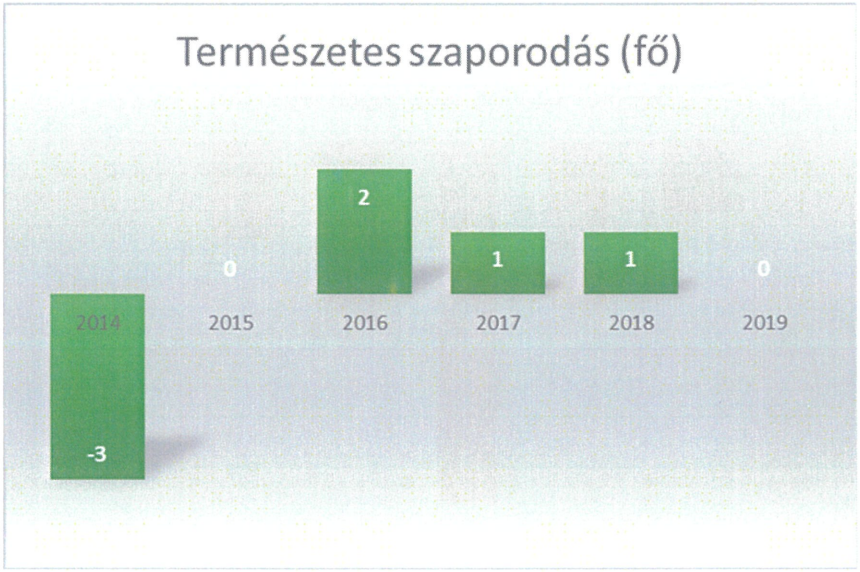

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) *„Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért"* című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan.

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi."

Az 1990-es évek elején, Magyarországon megnőtt a szegénység, ami részben annak tudható be, hogy a rendszerváltás előtti tervgazdálkodás időszakában sokkal több olyan munkahely volt, ami foglalkoztatni tudta az általános iskolai végzettségű lakosságot. Így az ipar, a bánya, a mezőgazdasági területek. Ezekben az ágazatokban alacsony iskolázottsággal is lehetett jól keresni, de a rendszerváltás után ez rövid időn belül megváltozott. Az új munkahelyek nagyobb elvárásokat támasztottak a leendő alkalmazottakkal szemben. A fő problémát a kisvállalkozások hiánya jelenti elsősorban, mivel kevés a megtakarítás, nagy a bürokrácia, így a képzetlen munkaerőre alacsony szükséglet mutatkozik. A keleti- észak keleti régióban még szembetűnőbb a szegénység kialakulása. Az ipar hanyatlásának, a versenypiac kialakulásának következtében számos olyan település szegényedett el, amelyeket ezek az ágazatok tartottak fenn. Az itt élő lakosság helyzete fokozatosan hanyatlott, mivel az addig végzett munkához nem volt szükség különösebb végzettség megszerzésére.

Napjainkban a szegénység aránya jelentősen nem változott. A szereplők viszont változhatnak. Példaként említhető, hogy a gyerekes családok többsége, hosszabb-rövidebb időre ebbe a kategóriába sorolható, hiszen manapság mindkét szülő jövedelme szükséges ahhoz, hogy a megélhetés biztosítva legyen. Amint az egyik kereset kiesik- például, ha a GYES utáni visszatérés a munkaerő piacra nem biztosított- a család szorult helyzetbe kerül, egy fizetés pedig általában kevés ahhoz, hogy az addigi életszínvonalat tartani tudják. A költségeik nagyobbak viszont a bevételeik nem változnak, vagy kisebbek lesznek. Ebből a helyzetből, van akiknek sikerül kitörni, azonban egyre több az olyan család aki önállóan képtelen erre. Ezeket az egyéni, családi válsághelyzeteket a jóléti rendszer nem tudja megfelelően kezelni. A szegények egy kisebb csoportjában, az alapvető létfeltételeket sem tudják biztosítani, ők a mélyszegénységben élők. A többségüknél ez az állapot tartóssá vált: aki közéjük kerül, szinte soha nem kerül ki onnan, sőt, gyerekei is erre a sorsra jutnak. Itt is több tényező játszik közre: például a szülők többségének alacsony az iskolázottsága, ami nem csak a munkahelyektől, hanem a továbbtanulástól is elzárja őket, és gyakran azoktól a szolgáltatásoktól is (orvos, családsegítő, lakhatás), ami a munkavégző képességük, egészségük megőrzését segítené. A gyerekek ebbe a környezetbe születnek, kitörési esélyeik szinte a nullával egyenlők. Életkörülményeik elégtelenségének következtében nem megfelelő a táplálkozásuk, nem biztosított a megfelelő egészségügyi ellátásuk. Ezek fejlődési rendellenességekhez, megbetegedésekhez, tanulatlansághoz vezetnek. Az ilyen családoknál az anya otthon van, ezért a gyerek nem kerül bölcsődébe, és óvodába is csak akkor, amikor már muszáj, így későn és kevesebb ideig kap szakavatott fejlesztést. Ezzel a hátránnyal kezdi az iskolát, ahol a tanárok többségének nincs rá eszköztára, hogy a felzárkózásban segítse. A mért képesség szerinti szelekció nagyon hamar kezdődik: aki nyolcadikra nem olvas szépen és nem számol gyorsan, az szinte biztosan olyan szakiskolába kerül, ahol ezeket a készségeit már nem is fejlesztik tovább. Mire 17 éves lesz, kint találja magát egy olyan munkapiacon, ahol e készségek nélkül senkinek nem kell, és a felnőttoktatásban sem kap második esélyt, mert a képzési programokban általában érettségi a feltétel. Támogatást a kitörésre nem talál, szülei nem ismernek más létformát, ezért féltik attól, hogy más utat járjon, mint ők. A környezetükben élők szintén hasonló körülmények között élnek, ezért pozitív példát sem lát maga körül. Lemaradása csak fokozódik, amikor mindenhonnan azt a megerősítést kapja, hogy helyzete reménytelen.

A fentiekből kiderülhet számunkra, hogy az esélyegyenlőség egyik fő célcsoportját képezik régiónkban a mélyszegénységben élők. Megfelelő megoldást a helyzet problémájára még nem sikerült találni az államnak sem, ám folyamatosan azon van, hogy minél kisebb arányú legyen a szegénység. Ezen okokból kifolyólag az Önkormányzat egyik fő célcsoportja a mélyszegénységben élő családok segítése, helyzetük javítása, a gyerekek megfelelő neveléséhez szükséges feltételek felállítása, megtartása.

Szúcs Községben a legutóbbi népszámlálás alkalmával a cigányságot csak 50 fő ismerte el, holott 35-40%- a a szúcsi lakosságnak roma. A településhez telep is tartozik, amely a Szúcs- bányatelep nevet kapta, lakosságának 70-80%-a roma származású. Kezdetben csehi telephez érezte közelibbnek magát, ami érthető volt, hiszen a lakosság nagy részét a bánya foglalkoztatta. Ez a bánya bezárása után megváltozott, ma már Szúcs az ügyintézés központja, innen kapják a szociális ellátásokat. Problémát számukra a közlekedés hiánya okozza leginkább. A lakhatási körülményeik jók. A település 2007.-ben pályázati lehetőséghez jutott, amely Egercsehi és Szúcs Települések telepszerű környezetében élő lakosainak lakhatási, munkaerő-piaci és szociális integrációs programja keretében vált lehetővé. A program célja a telepszerű környezetben élő lakosság szegregáltságának megszűntetése, integrációja mind lakhatási, mind társadalmi, szociális szempontból. A lakosok életszínvonalának, igényeinek és elvárásainak emelése, társadalomba való teljes beilleszkedésének támogatása, mindezt a korosztályi, képzettségi, kulturális és egyéb egyéni sajátosságok figyelemben tartásával. A telepszerű környezetben élő lakosok szükségletei a településtől elkülönült, elhatárolt lakóhelyből és az elkülönültségből fakadó infrastukturális hátrányokból adódnak. A kirekesztettség leginkább a hátrányos helyzetű népcsoportokat, roma kisebbséget, továbbá a képzetlen, szakmával nem rendelkező, nehezen vagy elhelyezkedni egyáltalán nem tudó aktív korúakat érinti a foglalkoztatottság hiányának tekintetében. Mivel a telepek lakosságára majd teljes mértékben ez jellemző (hiszen ők szorulnak ki a perifériára, olcsó ingatlanokba), ezért a probléma megoldása a lakosság egészét érintette. Ezt figyelembe véve a program keretében sor került alprojectre is, mely a célirányos álláskeresés, munkaerő közvetítést tűzte ki célul. Ezen belül a következő tevékenységek kerültek megvalósításra:

- álláskeresési technikák oktatása,
- célirányos álláskeresés,
- munka-, pálya-, álláskeresési foglalkoztatási tanácsadás,
- munkaközvetítés (munkaügyi központ, nonprofit munkaerő közvetítők),
- munkába illeszkedés elősegítése,

A program keretében integrált oktatás is megvalósult, melynek teret az Egercsehiben működő általános iskola ad. Az iskola tevékenységének köszönhetően a felzárkóztatás és képességfejlesztés eredményes. Az integrált oktatás, közösségbe való beilleszkedés elősegítése a település óvodájában megvalósul.
A településen élő romák esélyegyenlőségének biztosítására, 2006 októberében Szúcs Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat alakult. Jelenlegi elnöke Suháné Csóka Alexandra. Összességében elmondhatjuk tehát, hogy a település roma lakosságának helyzete jó.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységben élők és a romák helyzetét az állam segítségével a település önkormányzata próbálja megfelelő szociális háló működtetésével biztosítani. A településen jól működő szociális ellátás biztosított, melynek hátterét a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993.évi III. törvény, és az Önkormányzat szociális rendelete biztosítja. Az aktív korúak ellátását és a rendszeres szociális segély jogcímen megállapított juttatás rendszerét 2014-ben az állam járási hivatalnak adta át. Az önkormányzat azonban ezeknek az embereknek közcélú foglalkoztatás keretében tud munkát biztosítani segítségként. Ezen kívül igényelhetnek települési támogatást, amely elősegíti a lakhatási feltételek javulását, megkönnyíti a téli időszakban a fűtési szezont és hozzájárul a szolgáltatási díjak kifizetéséhez, valamint e támogatás keretében a gyógyszerszükséglet, az ellátástalanság, illetve a rendkívüli élethelyzet előállása is szerephez jut, hiszen ezekben az esetekben szintén tud az önkormányzat támogatást nyújtani.
Ezeken túlmenően a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a települési támogatás keretében nyújtott beiskolázási támogatás mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a szociális ellátottság szintjén ne legyenek hiányosságok, így megakadályozva a rászorulók számának gyarapodását, helyzetük javulását. Az ellátások természetesen a településen élő minden lakos számára elérhetőek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	157	153	310	35,25	22,45%	33,5	21,90%	68,75	22,18%
2015	154	151	305	32	20,78%	36,25	24,01%	68,25	22,38%
2016	148	141	289	32,25	21,79%	33,25	23,58%	65,50	22,66%
2017	149	137	286	29,75	19,97%	23,25	16,97%	53,00	18,53%
2018	143	130	273	23	16,08%	25,75	19,81%	48,75	17,86%
2019	n.a.	n.a.	-	28,5	-	21,25	-	49,75	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

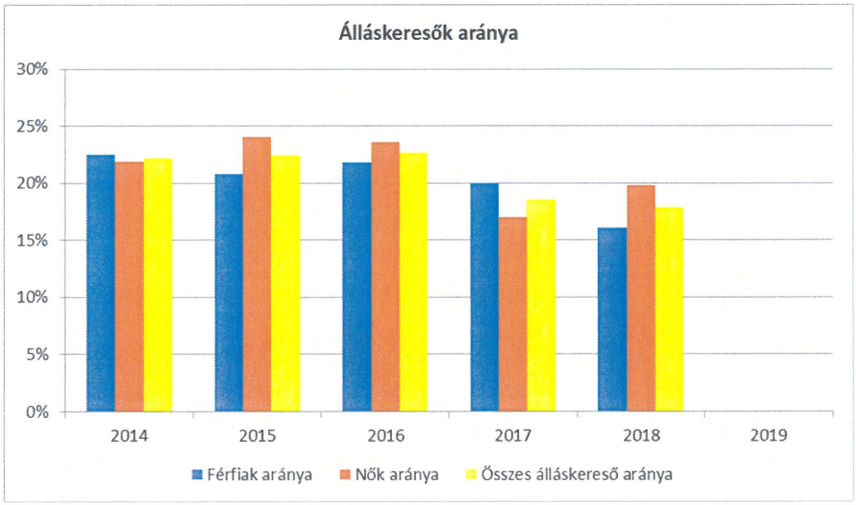

A fenti táblázat és diagram megmutatja, hogy a település aktív korú lakosságához képest mekkora a munkanélküliség aránya. Az adatokat kielemezve megállapíthatjuk, hogy az arány 15-35 % körüli. Nemekre lebontva ez az arány hasonlóan oszlik meg.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		69	68	66	53	49	50
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,75	1,75	1,75	2,25	3	3,25
	%	1,09%	2,56%	2,67%	4,25%	6,15%	6,53%
20-24 év (TS 1003)	Fő	7,5	8,75	8,5	6,5	5	5
	%	10,91%	12,82%	12,98%	12,26%	10,26%	10,05%
25-29 év (TS 1004)	Fő	6	5,25	5,25	3,25	3,5	5,25
	%	8,73%	7,69%	8,02%	6,13%	7,18%	10,55%
30-34 év (TS 1005)	Fő	6,5	6	7	4	2,75	3,75
	%	9,45%	8,79%	10,69%	7,55%	5,64%	7,54%
35-39 év (TS 1006)	Fő	6,75	7,25	7,5	4,5	6,75	4,75
	%	9,82%	10,62%	11,45%	8,49%	13,85%	9,55%
40-44 év (TS 1007)	Fő	10	7,75	5,5	5	4,5	4,5
	%	14,55%	11,36%	8,40%	9,43%	9,23%	9,05%
45-49 év (TS 1008)	Fő	8,5	9,5	7,75	6,25	4,75	3,75
	%	12,36%	13,92%	11,83%	11,79%	9,74%	7,54%
50-54 év (TS 1009)	Fő	14,5	11	12	8,75	6	4,75
	%	21,09%	16,12%	18,32%	16,51%	12,31%	9,55%
55-59 év (TS 1010)	Fő	7	9	8,25	9,75	8,25	8
	%	10,18%	13,19%	12,60%	18,40%	16,92%	16,08%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1,25	2	2	2,75	4,25	6,75
	%	1,82%	2,93%	3,05%	5,19%	8,72%	13,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek korcsoport szerinti lebontásánál kiderül, hogy a regisztrált munkanélküliek száma a településen az elmúlt években némileg csökkent. Ezt remekül tükrözi a táblázathoz tartozó diagram. Az elmúlt években bekövetkezett jól látható csökkenés nagy részben az önkormányzat erőfeszítéseinek és az állam munkanélkülieket segítő, célzott támogatásainak köszönhető. A korcsoportokat tovább vizsgálva,

megállapítható az is, hogy a 21-55 év közötti korosztályok között egyenesen arányosan oszlik meg a munkanélküliek száma, tehát a probléma általános, így mindenképp továbbra is beavatkozást igényel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	28,1	n.a.	n.a.	-	-	-
2015	31,5	n.a.	n.a.	-	-	-
2016	16,39	n.a.	n.a.	-	-	-
2017	28,77	n.a.	n.a.	-	-	-
2018	18,46	n.a.	n.a.	-	-	-
2019	18,59	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

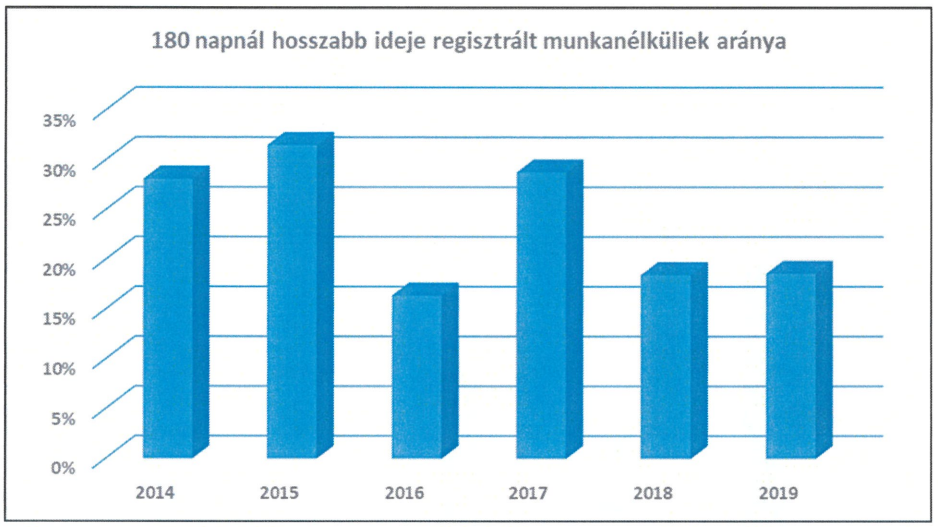

A helyzetelemzés során mindenképp vizsgálandó, hogy a regisztrált munkanélküliek számát tekintve, mekkora az aránya a tartósan munkanélkülieknek, hiszen ez még inkább rámutathat a beavatkozás szükségességére. A 3.2.3-as táblázatból, valamint a hozzá tartozó diagramból egyértelműen megállapítható, hogy a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya kiemelkedően magas, ami arra a következtetésre enged jutni, hogy a munkanélküliség tartós a település tekintetében. Ez mielőbbi beavatkozást igényel, a tartósság okának felderítése és alapos kivizsgálása után.

A tartós munkanélküliséggel párhuzamosan szükséges kielemezni a pályakezdő fiatalok helyzetét is, hiszen napjainkban egyre nehezebb az elhelyezkedés. Szükséges lehet összevetni az adatokat a régió és az ország adataival, hogy nagyobb rálátást nyerjünk a munkaerő piac helyzetére.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	47	45	92	5	10,64%	6	13,33%	11	11,96%
2015	47	41	88	2	4,26%	6	14,63%	8	9,09%
2016	49	43	92	3	6,12%	4	9,30%	7	7,61%
2017	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	0	-
2018	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	0	-
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

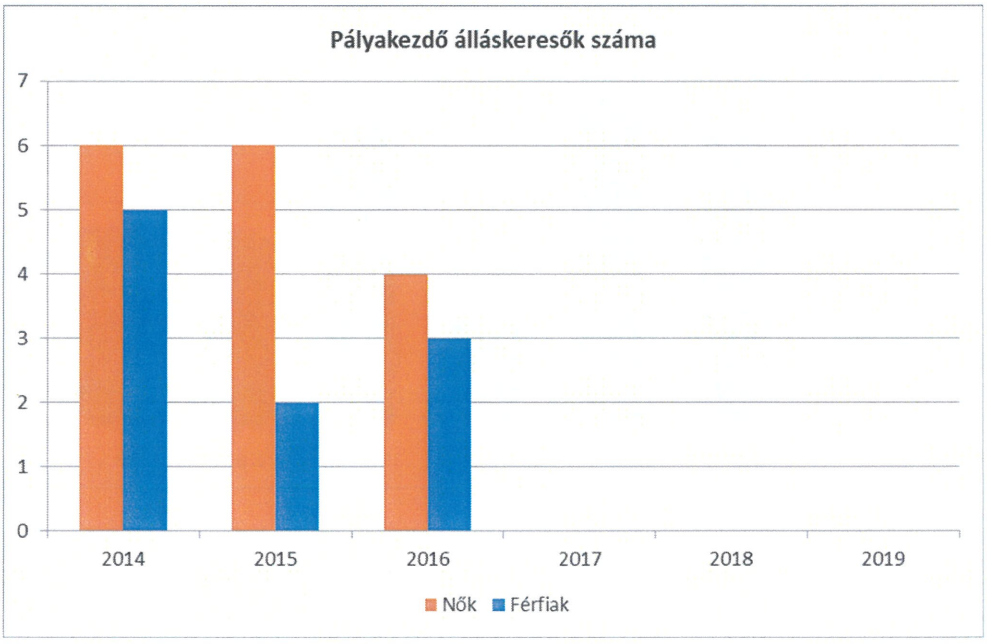

Az összehasonlításból egyértelműen kiderül, hogy a pályakezdők létszáma a 2016-os évben a nőknél csökkenő tendenciát mutat, míg a férfiaknál 2015-ben csökkent ez a szám. Viszont továbbra is olyan intézkedési terv javasolt, ami állami szervekkel való együttműködést igényel, hogy ezek a számok még inkább csökkenjenek, illetve az elkövetkezendő években nehogy növekedjenek.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A helyzetelemzés során szükséges vizsgálni a mélyszegénységben élők foglalkoztatásához az iskolázottsági adataikat is, hiszen a munkaerő-piacon való eredményes részvételhez ma már elengedhetetlen a jó képzettség.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő TS (1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	80,9	65,1	19,10%	34,90%
2011	91,7	82,2	8,30%	17,80%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

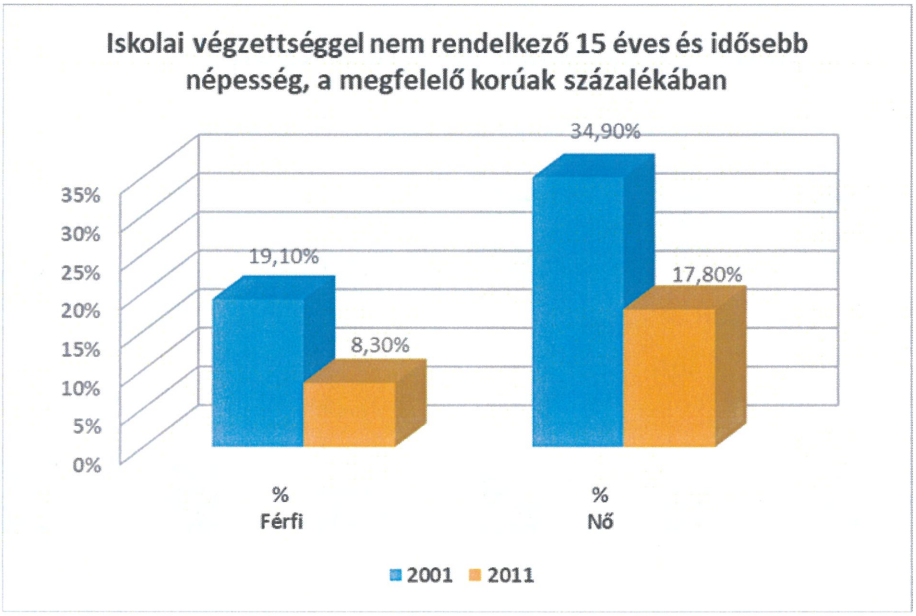

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	68,75	11,5	16,73%	38	55,27%	19,25	28,00%
2015	68,25	11,5	16,85%	40,5	59,34%	16,25	23,81%
2016	65,50	11,5	17,56%	36	54,96%	18	27,48%
2017	53,00	11	20,75%	27,25	51,42%	14,75	27,83%
2018	48,75	13,25	27,18%	25,75	52,82%	9,75	20,00%
2019	49,75	15	30,15%	22,75	45,73%	12	24,12%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

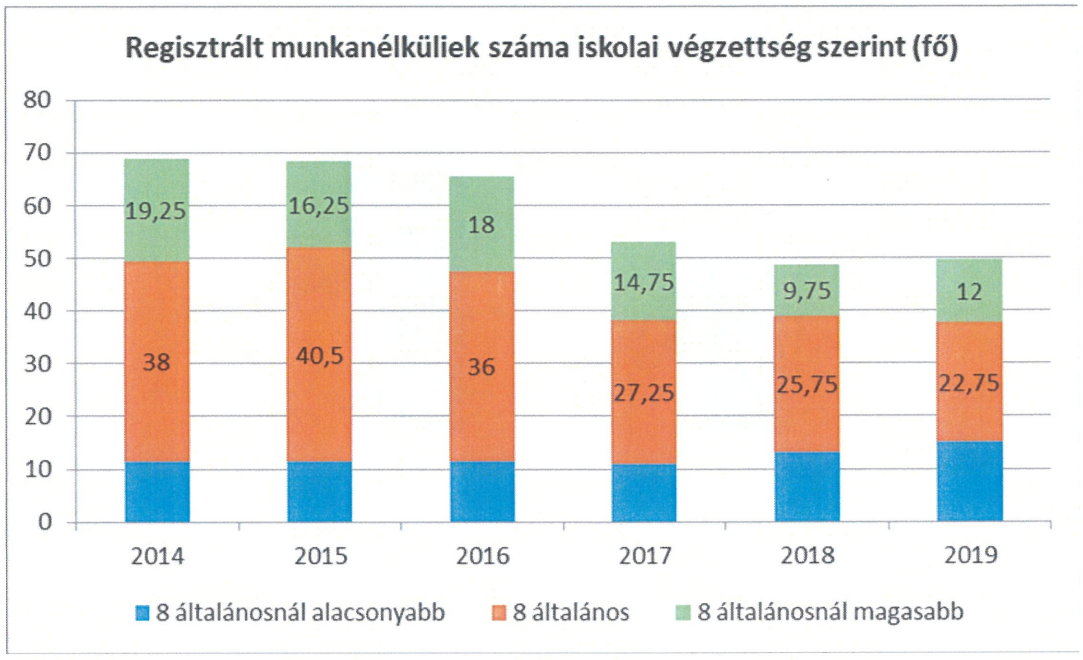

A táblázatok összevetéséből, de még inkább a diagramból egyértelműen kiderül, hogy a település lakosságának túlnyomó része 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Ez a lakosság több mint felére igaz. Problémát ez azért okoz, mert napjainkban országos szinten is,- de főleg igaz ez a régióra, hiszen az ipar hanyatlásával megszűntek az olyan munkahelyek, amelyek biztosították a megélhetést az alacsony iskolai végzettségű lakosok számára. Megoldást a helyzetre, átképzések, illetve felnőttképzési programok jelenthetnek.

c) közfoglalkoztatás

A településen évek óta működik közfoglalkoztatási program. A közfoglalkoztatás keretében alkalmazottak arányát az aktív korú lakosság számához kell viszonyítani. Ez az arány az elmúlt években 35-40 százalék közötti. Mivel településünkön, mind a mélyszegények, mind a romák nagy létszámban vannak, ezért a közfoglalkoztatás keretében is ők kerülnek alkalmazásra.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település infrastruktúrája jó, könnyen megközelíthető, a 25-ös főút mentén található. Szúcs-bányatelep 2 km-re található a faluközponttól. A buszközlekedés jól szervezett. A járatok száma kielégítő. A legközelebbi vonzásközpont Bélapátfalva, illetve a megyeszékhely, Eger. A munkanélküliség szempontjából fő gondot az alacsony iskolázottság jelenti. A bánya bezárása után a legtöbb ember nem talált elhelyezkedési lehetőséget, hiszen mind alacsony iskolai végzettséggel rendelkeztek, amely elég volt ugyan a bányamunkákhoz, de a manapság kialakult munkaerő-piaci helyzetben igen nagy hátrányt jelent. Megoldást a vállalkozások számának növelése, illetve a munkahelyek számának növelése jelenthetné. Ehhez a település vonzerejét kellene növelni, hiszen a jó befektetési lehetőségek kialakításához az önkormányzat is hozzájárulhat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen nem működik ilyen program. Ellenben a legközelebbi megyeszékhely Eger, ami gyorsan megközelíthető. Itt a Munkaügyi Központ a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal együttműködve szervez továbbképzéseket, valamint nyújt támogatást. A képzésekben egyaránt részt vehet az, aki jelenleg munkaviszonnyal rendelkezik, de munkanélküliséggel fenyegetett, illetve az is, aki álláskeresőként regisztrált. A támogatás lehetővé teszi az álláskeresők részére a keresetpótló juttatást vagy a képzési költségek térítését, ami tartalmazza a képzés díját, a vizsga díját, illetve megtéríti az utazási-, étkezési-szállási díjakat is.
A fentieken túl, elérhető OKJ-s képzéseket a legtöbb középiskola kínál, melyekről a fiatalok már az iskolás éveik során tájékozódhatnak. Szakképzésekről, továbbképzési lehetőségekről ma már bárki könnyedén tájékozódhat az internetről is akár, hisz a fiatalok többsége jártas ezen a területen.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Utóbbi években az állam nagy figyelmet fordít a munkanélküliség visszaszorítására, a hátrányos helyzetben lévők munkaerő-piaci integrációjára és a foglalkoztatottság növelésére. Ennek érdekében különböző támogatásokkal segíti a munkáltatókat, munkavállalókat. Így a Kormányhivatalokon keresztül elérhetőek például:

- az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatások;
- Európai Uniós források felhasználásával működtetett munkaerő-piaci programok kidolgozása, megvalósítása, támogatása
- Foglalkoztatást bővítő bértámogatás
- megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásához kapcsolódó támogatások
- mobilitást elősegítő támogatások
- munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása
- munkaerő-piaci programok kidolgozása, megvalósítása, támogatása
- munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtók részére támogatások
- önfoglalkoztatás támogatása
- szakképzettséggel rendelkező pályakezdők álláskeresők munkatapasztalat-szerzés támogatása

Ehhez jönnek még a Munkaügyi Központ által szervezett továbbképzések, amelyek kifejezetten a hátrányos helyzetűeken segítenek átképzésekkel, illetve nyelvi képzésekkel. A központ a gazdasági válság hatására megnövekedett munkanélküliség számát igyekszik kompenzálni az ingyenes tanfolyamaival, ahol szerepet kap az alacsonyan iskolázottak felzárkóztatása is.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A helyi közfoglalkoztatási program keretében az önkormányzat a szociálisan rászoruló, aktív korúak ellátásában részesülő személyeket foglalkoztatja. Az elmúlt évek során többször volt példa rá, hogy a rászorultak iskolai képzettségét figyelembe véve próbáltuk megszervezni az ellátandó feladatok elvégzését. Az önkormányzat szakmai tudást igénylő pozíciók betöltéséhez is helyi lakosokat próbál alkalmazni, azonban ez a törekvés az alacsony iskolázottság miatt nem mindig jár sikerrel. Természetesen önkormányzatunk a közfoglalkoztatás megszervezése során nem diszkriminálja a roma származásúakat sem, tehát őket sem éri hátrányos megkülönböztetés.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik információval a diszkriminációról.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény célja, hogy a szociális biztonságot megteremtse és megőrizze, meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása- az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségen túl- az állam központi szerveinek, kormányhivatalainak, járási hivatalainak és a helyi önkormányzatoknak a feladata. A több rétegű szociális háló kiépítése az elmúlt években az állam közigazgatás centralizációs folyamatainak következményeképp alakult ki, így a kisebb településen élők ellátásában nem csupán a helyi önkormányzat, hanem magasabb szintű igazgatási szervek is szerephez jutottak.

„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.
(2)[152]
(3)[153] Szociális rászorultság esetén a jogosult számára
a) a járási hivatal - az e törvényben meghatározott feltételek szerint -
aa) időskorúak járadékát,
ab) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
ac) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
ad) a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj);
b) a képviselő-testület - az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást
állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).”

Az önkormányzat és a munkaügyi szervek által nyújtott pénzbeli ellátásokat a következő táblázatok szemléltetik:

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2014	310	1,00	0,32%
2015	305	1,50	0,49%
2016	289	1,00	0,35%
2017	286	2,00	0,70%
2018	273	2,75	1,01%
2019	-	4,25	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

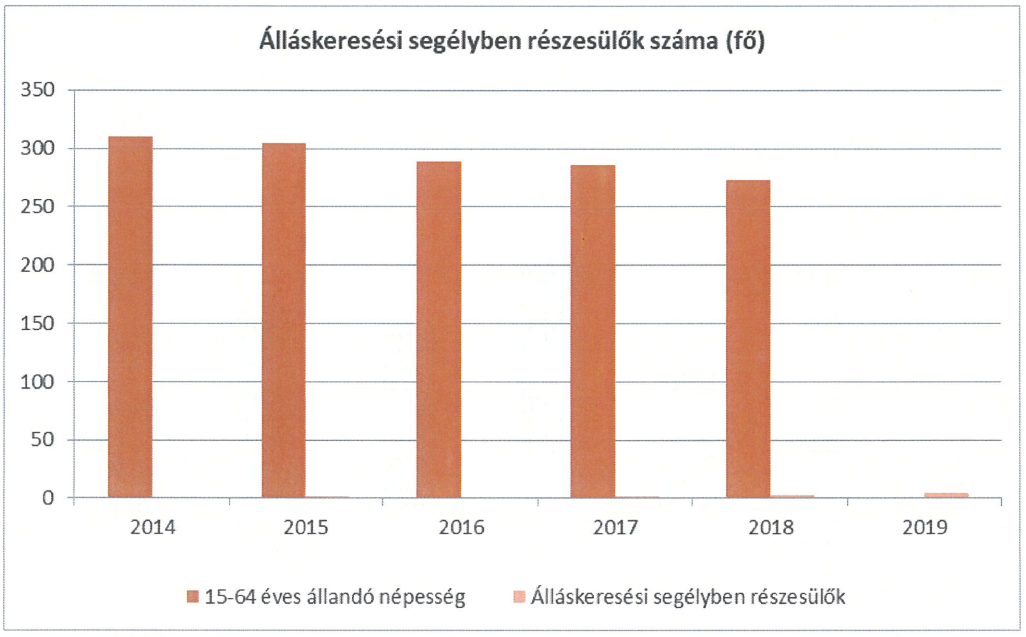

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	68,50	1,25	1,82%
2015	68,25	2,75	4,03%
2016	59,50	4,00	6,72%
2017	53,00	2,50	4,72%
2018	48,75	2,50	5,13%
2019	49,75	4,75	9,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

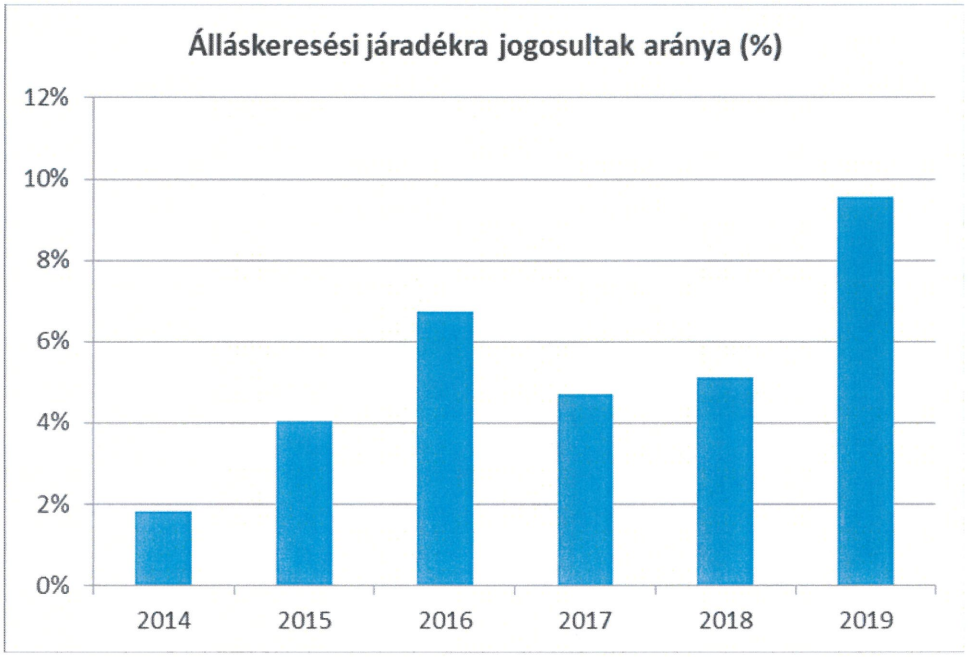

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (**2015. február 28-tól** az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	51,75	n.a.	-	n.a.	-
2015	37,50	1,60	4,27%	n.a.	-
2016	31,25	1,16	3,71%	n.a.	-
2017	32,25	n.a.	-	n.a.	-
2018	29,75	n.a.	-	n.a.	-
2019	25,00	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

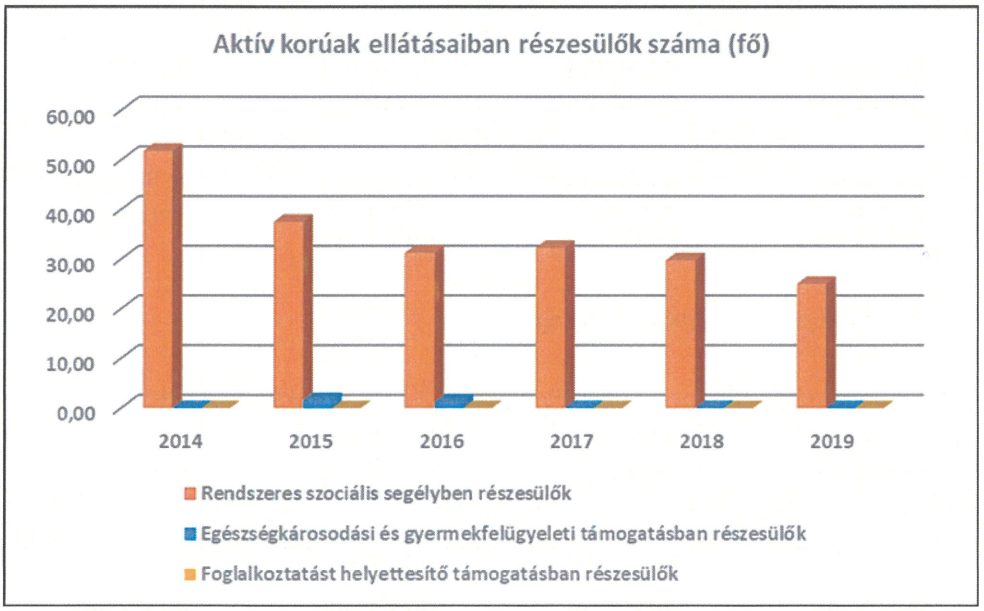

Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájuthatnak e támogatáshoz. Az álláskeresési segélyben részesülők az aktív korúak számához viszonyítva igen alacsony-csupán 1-2 %, az utóbbi években pedig még ezt az arányt sem éri el. A 3.3.2. számú táblázat pedig megmutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül hányan részesültek álláskeresési járadékban. A mellékelt diagram jól összesíti a táblázat adatait, az oszlopokon pedig remekül megfigyelhető milyen mértékben csökkent azok száma, akik álláskeresési járadékra jogosultak.

Mindezt kiküszöbölendő, a járási hivataloknál aktív korúak ellátására, illetve egészségkárosodottak részére igényelhető támogatás, azon személyeknek, akik nem rendelkeznek állandó jövedelemmel és a család összjövedelme nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum legkisebb összegének 90%-át nem éri el és vagyonnal nem rendelkezik. Ezt kiegészítendő a települési önkormányzat képviselő-testülete saját települési támogatásokról szóló rendeletében az ellátatlan személyek részére további támogatást állapíthat meg, amennyiben a rendeletben szabályozott feltételeknek megfelel. A járási hivatal által nyújtott támogatások igénybevételéhez szükséges a munkaügyi szervekkel való együttműködés. Mindezt a 2014. évi XCIX. törvény módosította, hatályba lépése előtt a szociális ellátásokra vonatkozó szabályozás alapján az aktív korúak ellátása is az önkormányzat hatáskörébe tartozott.

Amint az a táblázatból kivehető a segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban résztvevők számát össze kell vetni az aktív korúak és a munkanélküliek arányával. Ebből tűnhet ki igazán, hogy a munkanélküliek igen magas arányban részesülnek az önkormányzat által biztosított- azóta járási hivatal feladatkörébe utalt- rendszeres szociális segélyben, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásban. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás viszont feltételekhez kötött. A feltételeket a 1993. évi III. törvény és az önkormányzat szociális rendelete határozza meg. A törvény feltételként előírja, hogy a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülőket évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során 30 munkában eltöltött napot kell igazolni közfoglalkoztatásban vagy munkaerő piacon. Amennyiben egyéb módon nem tud eleget tenni a feltételeknek, - mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani- akkor a számításnál a közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát és a háztartási munkát is figyelembe lehet venni. A támogatásban részesülő személy köteles együttműködni a Munkaügyi Központtal. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. Az ellátás összege a mindenkori öregségi nyugdíj minimum 90%-hoz van igazítva, melynek összege 2017-ben 22. 800Ft. A jogszabályokhoz igazodva a közigazgatás centralizálásával ugyan megváltoztak a feladatkörök, de a támogatásokra vonatkozó feltételek nem, így az ellátottak száma nem változott jelentősen. Ebből kifolyólag még mindig elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők nagy számban az állam által nyújtott támogatásokban részesülnek. A támogatás összege az elmúlt években nem változott.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

1996. május 3.-án az Európai Tanács a nagyobb egység elérése érdekében módosította az Európai Szociális Kartát, amely úgy rendelkezik, hogy a lakhatáshoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítása érdekében a felek elkötelezik magukat azon intézkedések meghozatala mellett, melyek elősegítik a megfelelő színvonalú lakhatáshoz való hozzáférést; a jelenség fokozatos felszámolását megcélozva megelőzik és csökkentik a hajléktalanságot; a megfelelő forrással nem rendelkezők számára megfizethetővé teszik a lakásfenntartást.

Ennek eszméjében és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében fontos megvizsgálni, elemezni a települések lakásállományát, a bérlakások állományát, a szociális lakhatást és az egyéb lakás célra nem használt lakáscélú ingatlanok állapotát, felmérve azt, hogy a településen mennyire elégtelenek a lakhatási körülmények, mennyi veszélyeztetett lakhatási helyzet alakult ki. Ezzel összefüggésben fontos vizsgálni a hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat, a településen elérhető szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

A településen 162 lakás található. Sok az eladó lakás a településen. Bérlakás, szociális lakás és egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat nem rendelkezik szociális lakásokkal. A településen nem él hajléktalan személy. Az önkormányzat elé nem került veszélyeztetett lakhatási helyzet problémájával ügy az elmúlt években.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs ilyen.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Sztv.) rendelkezései alapján a település képviselő- testülete a saját rendelete alapján települési támogatás keretében lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez támogatást nyújthat. A települési támogatásról az Sztv. 45.§-a, míg a települési támogatás szabályairól az önkormányzat *2/2019. (II.27.)* számú rendelete rendelkezik. Korábban a lakásfenntartási támogatásról szóló jogszabályokat az Sztv. 38-39.§-a tartalmazta.

A 3.4.2.-es táblázat tételesen bemutatja, hogy az elmúlt évek során hány lakásfenntartási támogatásban részesülő háztartás volt a településen. Az is kiderül az adatokból és a hozzájuk tartozó diagramból, hogy a támogatásban részesülők száma viszonylag állandó, a rászoruló háztartások száma nem változik jelentősen, a szociális ellátottság tehát az önkormányzat részéről folyamatosan biztosítva van. Ezt mutatja a táblázat következő oszlopa, amely az adósságcsökkentési támogatásokat vizsgálja. Amint az kivehető, az elmúlt években nem volt olyan helyzet, amikor szükséges lett volna az önkormányzat beavatkozására.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	68	n.a.
2015	68	n.a.
2016	64	n.a.
2017	56	n.a.
2018	58	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

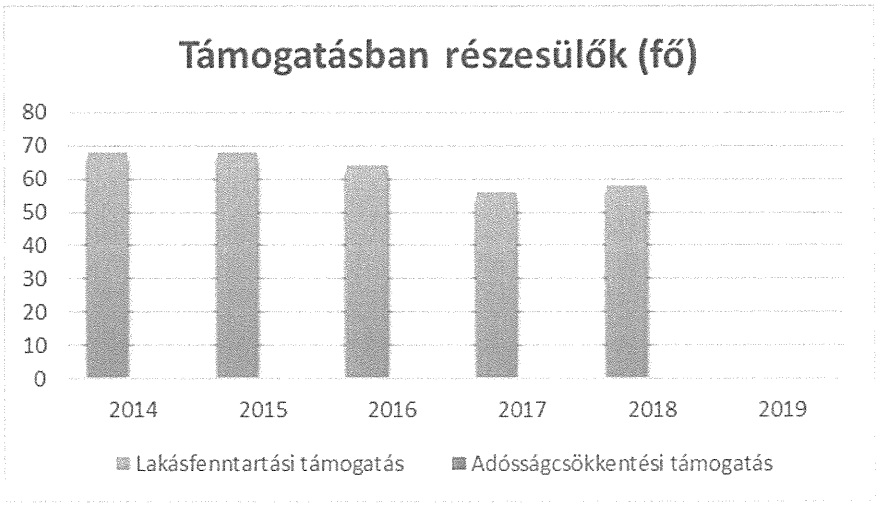

f) eladósodottság

Az önkormányzat nem rendelkezik hivatalos adatokkal az eladósodottak számáról, helyzetéről.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A vízvezeték hálózat a településen kiépült, a közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya a kistérségben a megyei átlagtól alacsonyabb. A közüzemi szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya átlagos. A vezetékes gázellátásba bekötött lakások aránya a térségben a legalacsonyabb, ehhez igazodva a településen is alacsony.
A kistérségben csak másodrendű főútvonal halad át. Az elmúlt években történt fejlesztések elsősorban az autópályát érintették. Ez a tény sajnos nem eredményez településeinket érintő pozitív változásokat, mivel az autópálya nyomvonala a hatvani, a gyöngyösi, a füzesabonyi kistérséget érinti. A településeket összekötő közúthálózat, illetőleg az utak többsége is felújításra szorul. A közúthálózat hiányosságából eredően nehézkes a vonzásközpontok elérése. Korszerűsítésük a települések kapcsolatrendszerének kiépítése, a vállalkozások megtelepedésének szempontjából is fontos lehet.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:		
	2014	50
	2015	50
	2016	50
	2017	50
	2018	50
	2019	50
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	2km	
A telep/ek megközelíthetősége:	Főútvonal	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	0	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A településen egy szegregátum található, amely 50 lakásból áll. A telep a falutól 2 km-re található a 25-ös főútvonal mentén.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	65	0	30	35
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	43	0	30	70
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	15	0	5	10
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	10	0	5	20
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0	0	0	0
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	95	0	80	15
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	63	0	80	30
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	148	0	100	48
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	99	0	100	97
	vezetékes gázzal	vezetékes gázzal	vezetékes gázzal ellátott lakások a	vezetékes gázzal ellátott lakások a

	ellátott lakások a belterületen	ellátott lakások a külterületen	nem szegregált lakóterületeken	szegregált lakóterületeken
száma (db)	50	0	50	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	33	0	50	0
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	100	0	100	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	67	0	100	0

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

A 3.5.2 táblázat a település és a szegregátum lakáshelyzetét, a lakások komfortfokozatát hivatott bemutatni. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyik: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető- csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri
A lakókörülmények javítását a település 2007.-ben pályázat útján igyekezett javítani. A szegregátum lakhatóságát a Fecskeház Mobilizációs Program és Többlépcsős Mobilizációs Program keretében igyekeztünk helyreállítani.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tárni a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség alatt a foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes számát értjük a 15-64 éves lakosság körében. Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzat saját adatgyűjtései alapján mindezeket az esélyegyenlőség szempontjából fontos adatokat a 3.5.3 –as táblázat segítségével mutatjuk be.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	**férfi**	**nő**
	2014	167	81	86
0-6-éves		29	14	15
7-14 éves		20	11	9
15-30 éves		49	22	27
31-45 éves		22	12	10

46-64 éves	40	20	20
65 < éves	7	2	5
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott	20	19	1
munkanélküli	17	9	8
Inaktív	28	8	20
eltartott	5	2	3
segélyezettek száma	42	21	21
hátrányos helyzetű gyermekek száma	55	25	30
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	44	20	24

Forrás: Önkormányzati adatok

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A már meglévő telepen kívül nincs olyan terület a településen, amelyet veszélyeztetne a szegregáció.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény III. fejezet 24.§ és 25.§ rendelkezik a szociális biztonságról és az egészségügyről a következők szerint:

„24. § Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen
a) a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
b) a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.
25. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül
a) a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
b) a gyógyító-megelőző ellátás,
c) a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
d) az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése
során.
(2) Törvény, illetőleg törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet e törvény rendelkezéseivel összhangban az egészségi állapot vagy fogyatékosság, illetve a 8. §-ban meghatározott tulajdonság alapján a társadalom egyes csoportjai részére a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül többletjuttatásokat állapíthat meg.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1,00	n.a.	n.a.
2015	1,00	n.a.	n.a.

2016	1,00	n.a.	n.a.
2017	1,00	n.a.	n.a.
2018	1,00	n.a.	n.a.
2019	1,00	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen orvosi ellátás biztosított. A gyermekek és felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatot Egercsehi- Szúcs közös társulásban látja el, 1 háziorvos és 1 szakasszisztens foglalkoztatásával. Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának elemzése, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére- egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához- az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás, amely igénybe vehető alanyi jogon, normatív alapon és méltányossági alapon. Utóbbi jegyzői hatáskört képez, míg előzőek esetében a megyei járási hivatal jár el. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számát hivatott megmutatni a 3.6.2. -es táblázat.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	19,00
2015	26,00
2016	25,00
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, mely az Egri Járási Hivataltól igényelhető. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. A településen ápolási díjban részesítettek számáról a következő táblázat tájékoztat bennünket.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	1,00	n.a.	1,00
2015	1,00	n.a.	1,00
2016	1,00	n.a.	1,00
2017	2,00	n.a.	2,00
2018	2,00	n.a.	2,00
2019	n.a.	n.a.	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

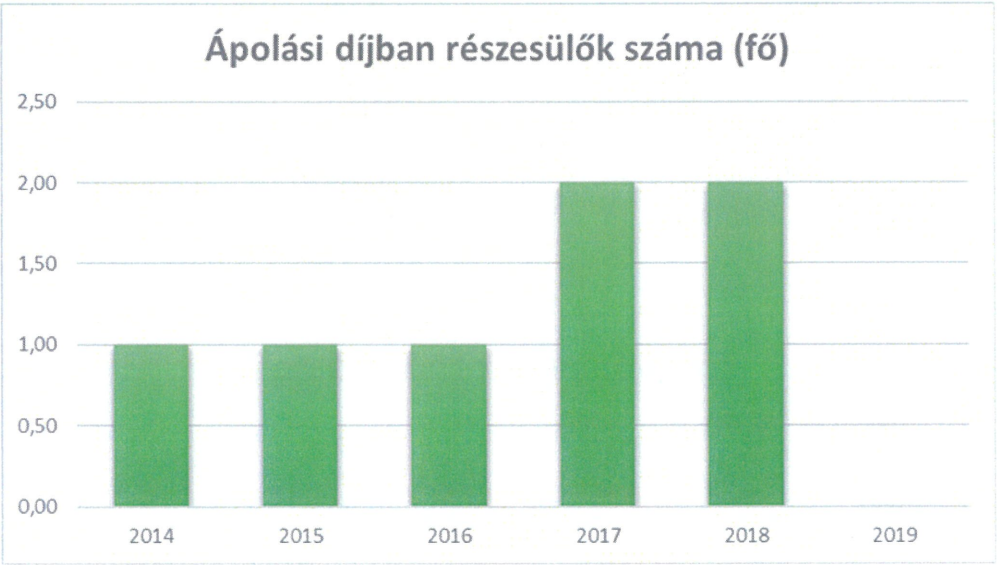

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település háziorvosi szolgáltatás keretében rendszeresen végez szűrővizsgálatokat a lakosság részére. Ennek keretében a lakosok tájékozódhatnak egészségügyi állapotukról, igényelhetnek beutalót a különböző szakrendelésekre, illetve megismerkedhetnek, tájékozódhatnak a megelőzéshez szükséges teendőkről.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz a településen élők a közeli vonzásközpontban Bélapátfalván, illetve a megye székhelyén Egerben működő szakrendeléseken juthatnak hozzá.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben a szolgáltatók rendelkeznek, azokkal a feltételekkel, amelyek megfelelnek az egészséges táplálkozás fő szempontjainak. Az alapvető elvárás 1997. évi CLIV. 50.§ (3) bekezdése szerint: *„A közétkeztetésben- különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre- az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani"*.
Ennek biztosítása érdekében idén a kormány új jogszabálytervezetet dolgozott ki, amely tartalmazza a közétkeztetést végző szolgáltatóknak a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, gyermektáborokban és kórházakban alkalmazható étrend táplálkozás- egészségügyi előírásait.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szúcs településen sportlétesítmény nincs, sportolási lehetőség a közeli vonzásközpontokban adott.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen családsegítő szolgálat működik, amelynek keretében az idősek gondozása is megoldott. A házi segítségnyújtást szociális gondozó végzi. A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniás körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat nem rendelkezik tudomással ilyen helyzet kialakításáról.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat nem rendelkezik ilyen jellegű információkkal.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szól. Ennek értelmében a kulturális örökséghez tartozó javak múltunk és jelenünk megismerésének pótolhatatlan forrásai, a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség egészének elválaszthatatlan összetevői; szellemi birtokbavételük minden ember alapvető joga. Az e fogalomkörbe tartozó értékek különös védelme, megőrzése és fenntartása, valamint a nyilvánosság számára történő széleskörű és egyenlő hozzáférhetővé tétele a mindenkori társadalom kötelezettsége.
Az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk szabadon, bárki számára hozzáférhetőek. A könyvtári ellátás fenntartása és fejlesztése az állampolgárok és a társadalom egésze szempontjából szükséges, a könyvtári és információs szolgáltatás állami fenntartása stratégiai jelentőségű. A könyvtári rendszernek az állampolgárok érdekeit kell szolgálnia.
A nemzeti, nemzetiségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító,

értékhordozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósulásra létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése a társadalom közös érdeke.
A törvény célja a társadalmi jólét és a fenntartható fejlődés biztosítása, az egész életen át tartó tanulás elősegítése, az életminőség javítása, valamint a kulturális örökség helyi és országos védelme érdekében rendelkezni a kulturális javak gyarapításának, megőrzésének, tudományos feldolgozásának, a jövő nemzedékek számára történő átörökítésének és társadalmi hasznosításának általános szabályairól. Valamint szabályozni a muzeális intézmények tevékenységével és feladatellátásával, valamint a közgyűjteményekben őrzött kulturális javak hozzáférésével kapcsolatos kérdéseket. Mindenki számára biztosítani a könyvtárhasználat jogát, szabályozni a nyilvános könyvtári ellátás működését és fejlesztését. Szabályozni a közművelődési tevékenységek feltételrendszerét, illetve meghatározni az állam, az önkormányzatok és egyéb fenntartók feladatait, a szakmai és finanszírozási alapelveket.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi színtér a közművelődési tevékenység formái közül a következőket biztosítja a polgároknak.

- Az ünnepek kultúrájának gondozása- elsősorban az óvodai és a polgárok önszerveződő közösségi keretében működő csoportok bevonásával.
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása különböző rétegérdeklődéseknek megfelelő közösségek szervezésével.
- A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése, különösen a polgárok által kezdeményezett és általuk létrehozott új csoportok menedzselésével, a meglévő csoportok munkáinak koordinálásával.
- A különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése, különös tekintettel a roma kultúrára.
- Szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása- különösen terem és igény esetén szervezés biztosításával.
- Egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A lakosság körében az etnikai konfliktusok nem jellemzőek, azonban előfordulnak kisebb szomszédi viszályok, amelyeket a település jegyzőjének segítségével próbálnak megoldani.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkormányzat több rendezvényt is megrendez. Az adventi időszakban rendszeresen megrendezésre kerül a karácsonyi ünnepség, illetve ilyen rendszeresen rendezett megmozdulás az öregek napja is. A rendezvények alkalmával rendbontás nem jellemző. Tekintve, hogy a község lakosságának nagy része roma származású így az etnikai konfliktusok sem jelentenek problémát.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Szúcs Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2006 októberében alakult meg. A nemzetiségi önkormányzat tagjai igyekeznek a roma kisebbség anyanyelvének, hagyományainak, kultúrájának megőrzése érdekében és fejlesztési lehetőségein fáradozni. Ennek keretében a helyi települési önkormányzattal együttműködési szerződést kötöttek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Munkahelyteremtés (vállalkozók, civilek bevonásával, közmunkaprogramba való bevonás)
Szegregátumok megléte	Integráció, szociális bérlakások kialakítása
Alacsony iskolázottság	Felzárkóztató programok, átképzések
Lakhatási körülmények	Pályázatok figyelése, lakások felújítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az eddigi adatokból is kiderült, hogy a településen sok a gyermek. A 0-14 év közötti gyermekek a település lakosságának egyharmadát teszik ki. Mivel létszámuk ilyen mértékben jelentős, így szükséges az esélyegyenlőség szempontjából megvizsgálni a célcsoportot, hiszen a beavatkozás mindenképp sokat javíthat helyzetükön.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek a családban fontos szerepet töltenek be, hiszen a mélyszegénységben élők és a roma származásúak bennük látják a kitörési lehetőséget. Sokan közülük azért vállalnak több gyermeket, mert az utánuk járó szociális ellátások biztosítják a család jövedelmét, megélhetését. A szülők anyagi helyzete folytán természetesen a gyermekek helyzete nem kielégítő, hiszen a gyermekek igényeinek nem mindenesetben tudnak megfelelő táplálkozást, életvitelt biztosítani. Ez sok esetben azzal jár, hogy a gyermekek későn kerülnek közösségbe, aminek hatása következtében nem szocializálódnak megfelelően, így magatartási gondokkal küzdenek, illetve a későbbi társadalmi beilleszkedésük is nehézkes. Tanulmányi eredményeik is ennek köszönhetően elmaradnak az elvárt alapszinttől, a későbbi elhelyezkedési esélyeik tovább romlanak.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3001)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	1,00	n.a.
2017	8,00	n.a.

2018	15,00	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település *Alapszolgáltatási Szociális Központ foglakoztatásában a családsegítő* tartja nyilván. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan- magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult- állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Az adatok alapján elmondhatjuk, hogy a gyermekek célcsoportja mindenképp igényel beavatkozást, hiszen a védelembe vett és a veszélyeztetett gyermekek száma a település lakosságához viszonyítva igen magas.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a mindenkori öregségi nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A gyermekvédelmi kedvezmény keretében a gyermek jogosult gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a törvény által meghatározott természetbeni támogatásnak, a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények (tankönyvtámogatás) igénybevételére. Ha a gyermek a jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, illetve felsőtokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és 25. életévét még nem töltötte be, akkor saját jogán jogosult az ellátásra.

Rendkívüli élethelyzetben az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatást nyújthat rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény formájában. Létfenntartást veszélyeztető helyzetnek minősíthető például: ha a gyermek betegsége miatt a szülő egy hónapot meghaladóan táppénzen van; az egyik vagy mindkét szülő elvesztése vagy munkanélkülivé válása (az árvaellátás vagy a munkanélküli ellátás folyósításának kezdetéig); ha a gyermek gondozását átmenetileg helyettes szülő látja el, illetve a család átmeneti otthonba kerül.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	56
2015	109
2016	94
2017	89
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen az állam által meghatározott, az önkormányzat feladat ellátási körében megtalálható támogatások érhetőek el. A szociális ellátások reformálásának köszönhetően az önkormányzat a települési támogatás keretében tud további juttatásokat adni az arra rászorulóknak. Így pl a beiskolázási támogatását segítő pénzbeli, amelyet az önkormányzat minden lakcímmel rendelkező gyermek részére az iskolai év kezdetekor nyújt. Ennek formáját a települési támogatásról szóló helyi rendelet szabályozza.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében a gyermek jogosult gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a meghatározott természetbeni támogatásnak, a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére. A jogosultsággal rendelkezőknél gyermekétkeztetés esetén a bölcsődés, az óvodás, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani, az előzőekben felsorolt esetek alá nem tartozó gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %- át.
A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. Évi XXXVII. Tv. 8. § (4) bekezdése alapján az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy- az iskolától történő tartós tankönyv és más tankönyv kölcsönzésével, a napközbeni, tanulószobán elhelyezett tankönyvek igénybe vétele, illetőleg a tankönyvek megvásárlásához nyújtott támogatás útján- a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, a tankönyvek ingyenesen álljanak a rendelkezésre.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2014	27	n.a.	n.a.	60	n.a.	n.a.
2015	25	n.a.	n.a.	112	n.a.	n.a.
2016	18	n.a.	n.a.	93	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem él olyan gyermek, aki ne rendelkezne magyar állampolgársággal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
	16 fő	6 fő				
Adott településen található utazási idő (perc)	5 perc	10perc	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A táblázatból kiderül, hogy a településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek számára a szolgáltatások elérése biztosított.

A településen a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A megfigyelések alapján elmondható, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek sokkal nagyobb figyelmet igényelnek az átlagosnál, ezért mindenképp alapos vizsgálatra van szükség, hogy megvizsgáljuk, mely területeken van szükség beavatkozásokra.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen a védőnői szolgáltatás megbízási szerződéssel ellátott. A 4.3.1-es táblázat szemlélteti a védőnőre jutó gyermekek számát. Ez azért fontos, mert ebből megállapítható, hogy a védőnői leterheltség milyen, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut- e a védőnői szolgáltatáshoz

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	27
2015	1	29
2016	1	30
2017	1	28
2018	1	n.a.
2019	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

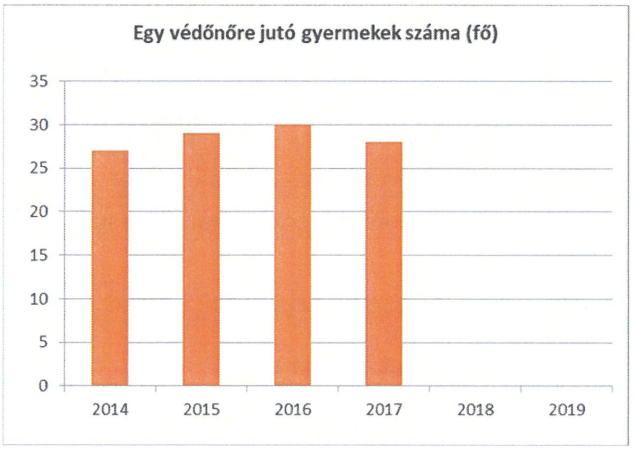

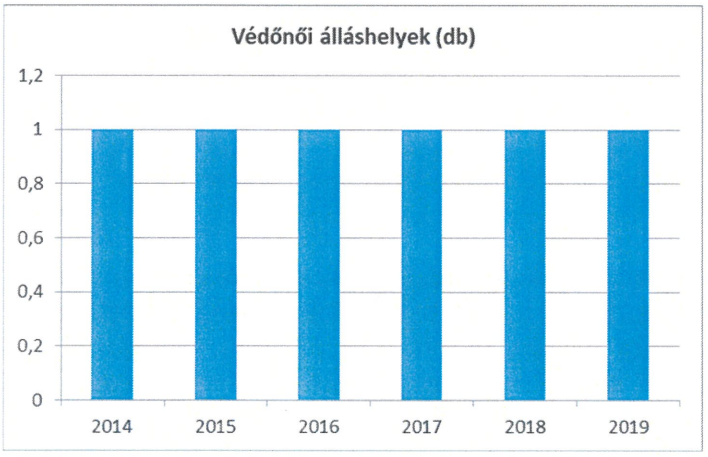

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen nem működik csak gyermekek számára fenntartott háziorvosi szolgálat.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen sem bölcsőde, sem családi napközi nem működik.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az óvodai nevelés adatait a következő táblázatok szemléltetik:

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	heti 50 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

d) gyermekjóléti alapellátás

Az Sztv. 62.,63.,64. § - aiban meghatározott étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. tv. 38-40 § - aiban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás alapszolgáltatások ellátására szintén Társulás jött létre. A feladatokat az Egercsehi- Egerbocs- Szúcs- Bátor települések által alapított Alapszolgáltatási Szociális Központ. A gyermekjóléti szolgálat feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgálat feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése. A gyermekek védelembe vétele évente, a családgondozó kérésére bármikor felülvizsgálható. A védelembe vétel a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetésére irányul. Az esetek többségében a védelembe vétel a szülőknek felróható magatartás miatt történik, ezért a település jegyzője a következő intézkedéseket rendelheti el:

- kötelezheti a szülőket, hogy vegyék igénybe a gyermekek napközbeni ellátását
- figyelmeztetheti a szülőket a helytelen magatartásuknak a megváltoztatására
- kötelezheti a szülőket, hogy keressenek fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet
- gyermekek számára kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében magatartási szabályt állapíthat meg
- a gyermek egészségét veszélyeztető körülménnyel megszüntetésről való intézkedést.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Ellátási szerződés alapján a SZETA Egri Alapítványa Ifjúsági Segítő Ház gyermekek átmeneti gondozása közfeladat ellátása céljából biztosít a településen élő gyermekek számára férőhelyet az átmeneti otthonban.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen nem megoldott a gyermekek szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférése, ezért a következőkben szeretnénk ennek fejlesztését megoldani.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv
Gyermekétkeztetés az óvodai ellátás keretében történik, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára ingyenesen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az önkormányzat nem rendelkezik információkkal a hátrányos megkülönböztetést érintően.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzatnak nincs információja pozitív diszkriminációról.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen nem működik általános iskola. A gyerekeknek az Egercsehiben működő általános iskolában van lehetőségük tanulmányok folytatására.
Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében meghirdetett Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés- Innovatív intézményekben (TÁMOP- 3. 1. 4/08/2) című pályázat keretei között az általános iskola teljes körű felújítását elvégezte. Ennek keretében szükséges volt az általános iskola esélyegyenlőségi programjának elkészítése, amely az intézményfenntartói társulás településein élő hátrányos helyzetű

gyermekek/tanulócsoportok ellátására, nevelésére- oktatására vonatkozó esélyt teremtő tevékenységeket tartalmazó program.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A 2011. évi CXC. a köznevelésről szóló törvény biztosítja a jogszabályi hátteret többek között az óvodai, iskolai neveléshez.
A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.
A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.
A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	27	1	25	1	27	n.a.
2015	25	1	25	1	25	n.a.
2016	18	1	25	1	18	n.a.
2017	n.a.	1	25	1	20	n.a.
2018	n.a.	1	25	1	14	n.a.
2019	n.a.	1	25	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az adatokból kiderül, hogy az önkormányzat által működtetett óvoda férőhelyeinek száma igazodik az ellátásra szoruló gyerekek számához. A településen nem történt helyhiány miatti elutasítás.
A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással. Ezt kiküszöbölendő az állam lépéseket tett. A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. A település óvodás korú gyermekei közül alig néhányan vannak, akik nem a helyi óvodába járnak.
Településünkön általános iskola nem működik.

b) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Településünkön gyógypedagógiai szolgáltatás elérhető.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés a település óvodájában nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen nem működik általános iskola.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A település önkormányzata nem rendelkezik információval az érintett területen.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
HH, HHH- s gyerekek számának növekedése	Felnőttképzés, munkahelyteremtés, IPR programok
Szabadidős programok hiánya	Pályázatok felkutatása, megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A településen élő nők esélyegyenlőségi szempontból nem hátrányos helyzetűek, ezeket alátámasztandó szükséges az adatok elemzése.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	157	153	121,75	119,50	35,25	33,50
2015	154	151	122,00	114,75	32,00	36,25
2016	148	141	115,75	107,75	32,25	33,25
2017	149	137	119,25	113,75	29,75	23,25
2018	143	130	120,00	104,25	23,00	25,75
2019	n.a.	n.a.	-	-	28,50	21,25

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

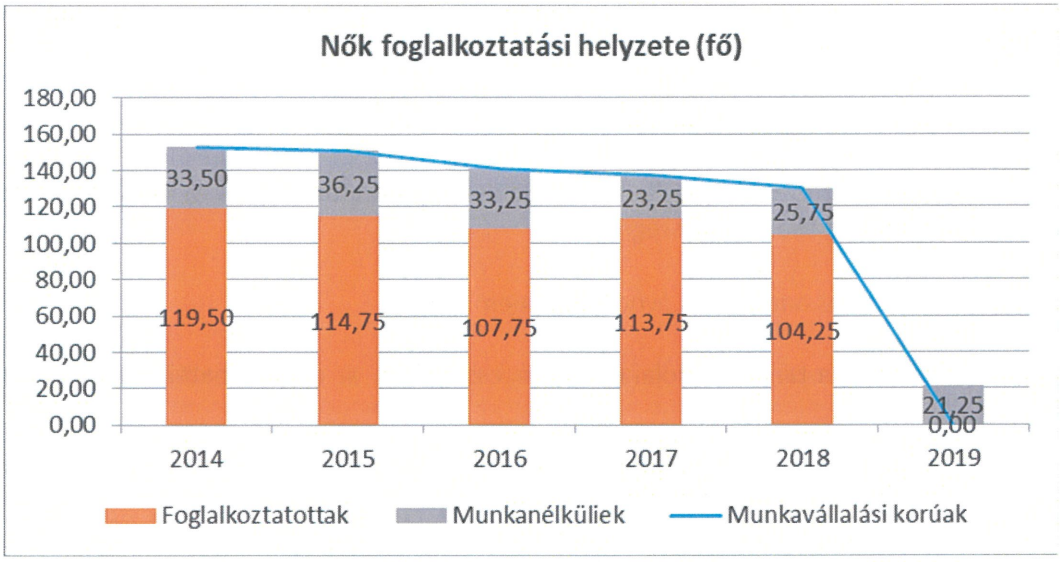

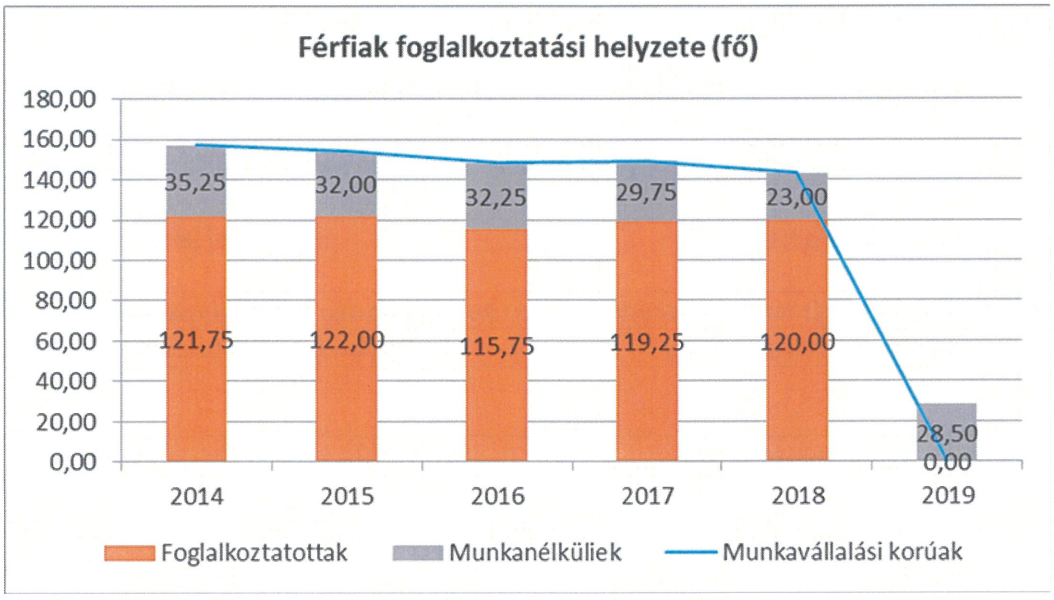

A fenti táblázatokat vizsgálva elmondható, hogy a településen közel hasonló arányban vannak az aktív korú férfiak és nők. Ehhez viszonyul a foglalkoztatási arány is. Épp ezért a településen élő nők esélyegyenlőség szempontjából nem igényelnek jelentősebb beavatkozást.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen működő felnőttképzési program 2012 évben indult. A felnőttképzési program 7 nő és 2 férfi vett részt az oktatásban. Azóta az állami törekvéseknek köszönhetően a közcélú foglalkoztatási programok részét képező oktatásokban a nők is részt vesznek. Ezek a programok segítenek felzárkóztatni az alacsony iskolázottsággal rendelkező nőket a munkaerő piaci igényekhez.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő- piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsödék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2014	19	0	0	0	0	0	0
2015	13	0	0	0	0	0	0
2016	12	0	0	0	0	0	0
2017	n.a	0	0	0	0	0	0
2018	n.a	0	0	0	0	0	0
2019	n.a	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	n.a.	-
2015	1	n.a.	-
2016	1	n.a.	-
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számával.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az önkormányzatnak nincsenek adatai a nőket érő- illetve családon belüli erőszakról.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást, azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.
Kizárólag Eger és kistérsége lakcímmel rendelkezőket helyeznek el várólista alapján az Eger és Kistérsége Családok Átmeneti Otthonában, ahol 12 hónapra biztosítanak szállást (6 hónappal meghosszabbítható). A felnőtteknek önellátásra van csak lehetőség, gyermekeknek teljes ellátást, napi ötszöri étkezést biztosítanak. Gyermekfelügyeletet szükség esetén tudnak biztosítani. Jogász, pszichológus igény szerint áll rendelkezésre.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat képviselő testületében a nők is jelentős szerephez jutnak. A következő táblázat jól mutatja, hogy a nők az elmúlt évek során állandó jelleggel biztosították maguknak a közéletben való részvételt.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2012	2	3	0	0	0	0
2013	2	3	0	0	0	0
2014	2	3	0	0	0	0
2015	2	3	0	0	0	0
2016	3	2	0	0	0	0
2017	2	3	0	0	0	0
2018	2	3	0	0	0	0
2019	2	3	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen a nők helyzete nem mondható hátrányosnak, amint az a fenti táblázatból is kiderült, így nem igényel beavatkozást.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
-	-

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az eddigi adatokból kiderült, hogy a település egyharmadát a gyermekek képezik. A további megfigyelések alapján elmondhatjuk azt is, hogy az idősek korosztálya szintén nagy részt tesz ki, ezért mindenképp vizsgálni kell az ő helyzetüket is.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	36	49	85
2015	30	44	74
2016	33	46	79
2017	33	43	76
2018	34	45	79
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

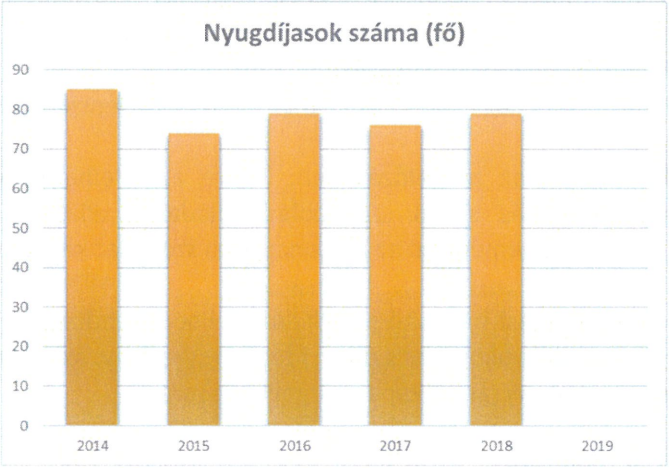

A helyzetelemzés célja, hogy a vizsgált célcsoport életkörülményeiről, ellátottságáról képet kapjunk. Ehhez elsősorban meg kell állapítanunk, hogy van e a településen ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátásban nem részesülő) időskorú. Ennek megállapításához szükség van a 6.1.1-es táblázat adatait az időskorúak számával.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	40	n.a.	-
2015	39	n.a.	-
2016	43	n.a.	-
2017	41	n.a.	-
2018	43	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a társas kapcsolatok kialakítására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- 18. életévét betöltött egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek
- 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek
- 3. életévüket betöltött önkiszolgálásra részbe n képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.

A nappali ellátás keretén belül lehetőség van napközbeni étkezésre is.
Településünkön nincs olyan intézmény, amely elláthatná a nappali ellátást. A legközelebbi székhelyű intézmény Bélapátfalván található.

A településen lehetőség van ugyanakkor a házi segítségnyújtás, gondozás igénybevételére. Ez a tevékenység a településen működő Alapszolgáltatási Szociális Központ feladata. Ennek keretében megvizsgálva a gondozási szükségletet, a szolgálat biztosítja a rászorulóknak:
a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniás körülményeinek megtartásában való közreműködést,
c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Mivel településünkön nincs olyan időskorú személy, aki ellátatlan lenne, ezért az elmúlt években nem volt szükség időskorúak járadékának megállapítására.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen nem él olyan idős személy, aki ne részesülne valamilyen nyugdíjszerű ellátásban. Azonban erre az esetre is rendelkezik az állam megoldással. Az ellátásban nem részesülő időskorú személy a település szerint illetékes járási hivatalnál időskorúak járadékára kérhet jogosultsági megállapítást.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen nincs lehetőség az idősek élethosszig tartó tanulására, legfeljebb önképzés keretében.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	68,75	8,25	12,00%	-	n.a.	-
2015	68,25	11,00	16,12%	-	n.a.	-
2016	65,50	10,25	15,65%	-	n.a.	-
2017	53,00	12,50	23,58%	-	n.a.	-
2018	48,75	12,50	25,64%	-	n.a.	-
2019	49,75	14,75	29,65%	-	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

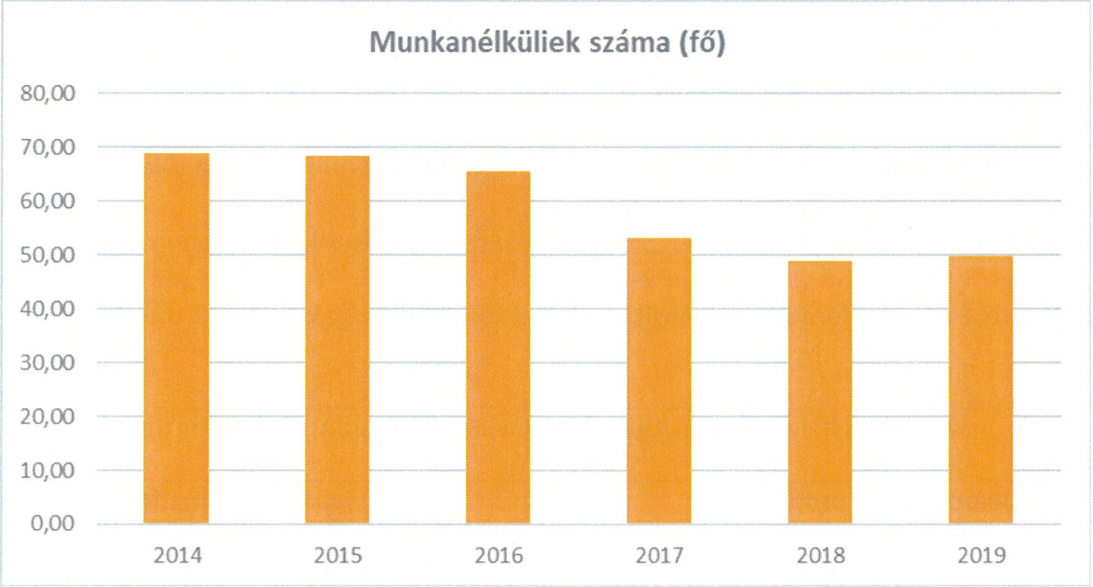

A táblázatban kigyűjtött adatok megmutatják, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van a településen, és ezek közül hányan 55 év felettiek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettiek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak e el. Mivel a tartós munkanélküliek és a regisztrált munkanélküliek számához viszonyítva kevés az 55 év felettiek száma, ezért megállapíthatjuk, hogy őket nem érinti a foglalkoztatás terén fellépő diszkrimináció.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az akadálymentesítés nem csak a fogyatékkal élők szempontjából fontos, hanem az idősebb korosztály számára is, hiszen a kor előrehaladtával egyre nehezebb a közlekedés megoldása, az önellátás.

Településünkön az elmúlt évek alatt sikerült minden közintézményben az akadálymentesítés, amely hozzájárul a közszolgáltatások könnyebb eléréshez, és megkönnyíti a közösségi közlekedést is.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen működik a háziorvosi szolgáltatás, amelyet egy orvos és két asszisztens lát el. Ennek keretében az időskorúak számára is rendszeresen elérhetőek az általuk nyújtott szolgáltatások, szűrővizsgálatok.
Az idősek szociális szolgáltatását a szociális és gyermekjóléti szolgáltató központ végzi. A településen egy fő szociális gondozó látja el ezeket a feladatokat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település kulturális és közművelődési lehetőségek tekintetében mindent megtesz azért, hogy minden korosztály számára lehetővé tegye a közösségi életben való részvételt. Az idősek tekintetében például megrendezésre kerül az öregek napja elnevezésű rendezvényünk is.

c) idősek informatikai jártassága

A mai társadalom elengedhetetlen velejárója a technikai fejlődés. Az egyre egyszerűbben hozzáférhető számítástechnika, internetes lehetőségek mindenki számára óriási lehetőségeket biztosítanak. Általános tendencia lett minden korosztályban, hogy a számítógép használatával lehetőség nyílik az informálódásra, a kapcsolattartásra. Főleg igaz ez az idősebb korosztályra, akiknek egyre szélesebb az a köre, aki próbálja elsajátítani az informatikában való jártasságot. Ez egyrészt azért alakult így, mert szeretnének lépést tartani a technikai fejlődéssel, másrészt egyre gyakrabban mobilizálódnak a fiatalok, így az internet, mint eszköz, a rokonsággal való kapcsolattartást is szolgálja.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nem működik olyan program, amely kifejezetten az idősek korosztályát célozná.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
elmagányosodás	Közösségi élet fellendítése, programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Mint általában az esélyegyenlőség területén a fogyatékosság ügyében is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra, a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és- bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel- nem csupán pénz kérdése az egyenlő esélyű hozzáférés nem csak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember- azaz a mozgássérült, a látássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan- halmozottan

fogyatékos emberek- speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek.

A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentieken túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a Mainstreaming szemlélete, vagy az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttekor eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen- jelentős idő, energia és pénz ráfordításával- utólag akadály mentesíteni.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen élő megváltozott munkaképességűek számát a következő táblázat szemlélteti.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	13	15	28
2015	11	12	23
2016	13	13	26
2017	13	10	23
2018	10	10	20
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

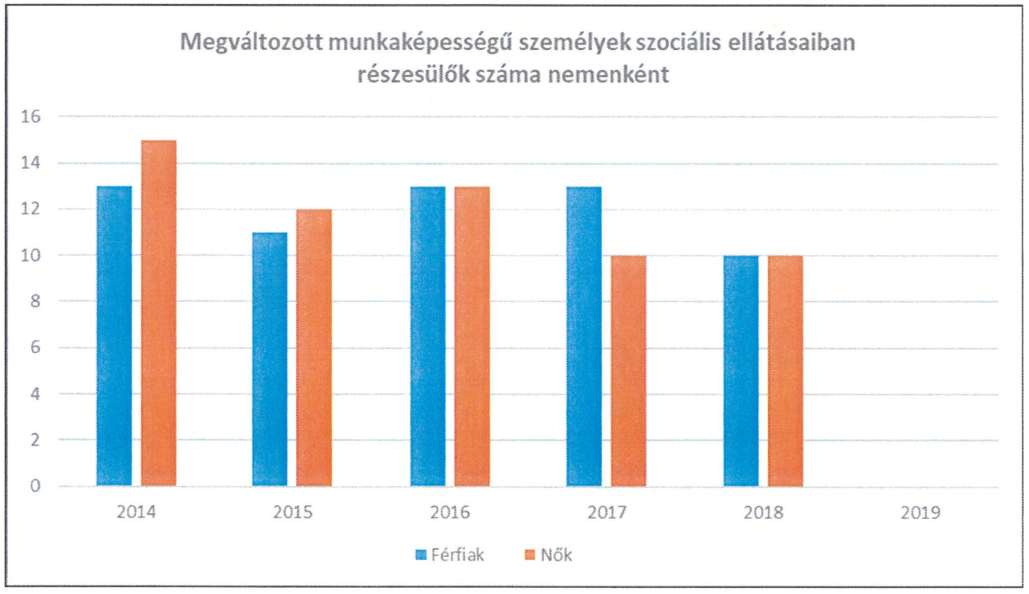

Az adatokból megállapíthatjuk, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma jelentős eltérést nem mutat, számuk állandónak mondható.
Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásairól nincs az önkormányzatnak nyilvántartása.

Településünkön nem érhető el fogyatékosok számára nappali ellátásra szolgáló intézmény. A közeli Bélapátfalván azonban elérhető a Kistérségi Támogató Szolgálat, amely több éve végzi tevékenységét. A támogató szolgálat a kistérség illetékességi területén élő, a szolgáltatásra jogosult fogyatékkal élő személyek és hozzátartozóik számára nyújt lehetőséget személyi segítség, szállító szolgáltatás, tanácsadás, információnyújtás és ügyintézés által.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A település önkormányzata nem rendelkezik információval a fogyatékkal élők foglalkoztatottságát illetően. A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, de a közfoglalkoztatásban való részvételhez orvosi alkalmassági vizsgálatra van szükség. Mivel településünkön a legtöbb közfoglalkoztatási feladat fizikai munkát igényel, így a fogyatékkal élők többnyire nem bevonhatóak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik információval a hátrányos megkülönböztetés tényéről.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen a fogyatékkal élők is részesülhetnek a következő életvitelt segítő szociális szolgáltatásokban:
- falugondnoki szolgáltatás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	0
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	1
Lakásfenntartási támogatás	0
Ápolási díj	0
Temetési segély	0
Átmeneti segély	0
Természetbeni ellátás	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezünk, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	2

Közgyógyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	4 eset
Adósságkezelési szolgáltatás	0
Energia felhasználási támogatás	0
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékossági támogatás	7
Rokkantsági járadék	25-30
Személygépkocsi átalakítási támogatás	0
Közlekedési kedvezmény	2
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	0 eset
Parkolási igazolvány	12 darab

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. A táblázat adatai tehát hozzávetőlegesek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen lévő önkormányzat tulajdonát képező épületek akadálymentesítettek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településen nincs sportlétesítmény. A lakóépületek nem akadálymentesítettek. A fogyatékkal élők településünkön saját anyagi helyzetükhöz mérten oldják meg az akadálymentesítést.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége
Az önkormányzat nem rendelkezik információval a munkahelyek akadálymentesítettségéről.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen közlekedő buszjáratok sajnos nem akadálymentesítettek, annak biztosítása a szolgáltató feladata. A helyi közterek, utcák részben biztosítják a fogyatékkal élők számára az akadálymentes közlekedést, hiszen a falu természeti adottságait is figyelembe kell venni, így nem minden esetben megoldható az akadálymentesség kialakítása.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

A szociális alapellátások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani. Ezekben az ellátási formákban is külön gondot kell fordítani az önrendelkezés és önállóság érvényesülésére. Ilyen ellátás a házi segítségnyújtás, melyet településünkön a rászorulók igénybe vehetnek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat nem rendelkezik információval az adott területet érintően.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Munkahelyi gyakorlatok megszervezésére irányuló programok, fogyatékos munkavállaló alkalmazása az önkormányzati intézményekben, beilleszkedést segítő programban részvétel
Akadálymentesítés, tömegközlekedési eszközök akadálymentesítésének hiánya, utcák, terek	Pályázati lehetőségek,

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A település önkormányzata a helyi nemzetiségi önkormányzattal együttműködve próbálja biztosítani a helyi esélyegyenlőségi program nyilvánosságát, az intézkedési tervben meghatározott szükségszerű beavatkozások kivitelezését. További szerephez jut még a társulásokban résztvevő településekkel való együttműködés, valamint a szolgáltató cégekkel való együttműködés is.

Az önkormányzat a környező település több önkormányzatával társulási szerződés keretben működik együtt. Az ebben nem részt vevő településekkel való kapcsolattartás is kiemelt figyelmet kap, hiszen mind munkaköri, mind feladatköri kötelezettségből eredően igénybe vesszük az ő adataikat, szolgáltatásaikat.

a) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A helyi önkormányzat társulási, együttműködési kapcsolatait a HEP 2.2 részében már részletesen bemutattuk.

b) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat együttműködve próbálja megvalósítani az alapfeladatok ellátását, a szociális és társadalmi helyzet javulását, mind a kisebbséget, mind a települést tekintve. Az együttműködésnek köszönhetően, több pályázati lehetőség is nyílt a település számára, amelyek elősegítették a lakosok életminőségének javulását. Ilyen volt többek között a telepszerű környezetben élő lakosok lakhatási, munkaerő-piaci és szociális intergrációjára irányuló program.

c) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A társadalmi szervezetek céljai, feladatai lehetnek:

- nevelés, képzés (szakmai, kulturális, sport)
- munkaképesség fejlesztés,
- elhelyezkedés és munkába állás elősegítése
- életkörülmények javítása,
- szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése,

- kedvezményes szolgáltatások szervezése,
- intézmény alapítása és működtetése
- tájékoztató és egyéb kiadványok kibocsátása
- egészségmegőrzés, betegség- megelőzés, gyógyító, egészségügyi, rehabilitációs tevékenység
- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása,
- gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúság érdekvédelem
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése,
- emberi és állampolgári jogok védelme,
- rehabilitációs foglalkoztatás
- munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának segítése és a kapcsolódó szolgáltatások

d) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
A for-profit szervezetek elsődleges célja a profit maximalizálása. A település önkormányzatának nincs arról információja, hogy ilyen szervezetek jelezték volna együttműködési szándékukat az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. Éppen ezért fontos megkeresni, felkutatni azokat a cégeket, akik segítségünkre lehetnek

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába
A helyi esélyegyenlőség program kidolgozásában segítséget jelentett az önkormányzat dolgozóinak adatgyűjtése, a helyi óvoda adatszolgáltatása, a gyermekjóléti szolgálat, illetve a védőnői szolgálat együttműködése.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A lakosság és a szervezetek észrevételeiket a település honlapján (www.szucs.hu), beadvány formájában, illetve e-mail-en és postai úton tehetik meg.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség, alacsony iskolázottság	Munkahelyteremtés elősegítése, felzárkóztató programok szervezése

Gyermekek	HH- és HHH-s gyerekek számának növekedése szabadidős programlehetőségek hiánya	Felnőttképzés, munkahelyteremtés a szülőknek szabadidős programok szervezése, pályázatok figyelése
Idősek	elmagányosodás	Közösségi élet fellendítése, programok szervezése
Nők	Nincs beazonosított probléma a nők körében	Nincs szükség beavatkozásra
Fogyatékkal élők	Akadálymentes tömegközlekedési eszközök	Pályázati lehetőségek figyelése, erőforrások megteremtése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Munkahelyteremtés elősegítése, felzárkóztató programok szervezése	*Ködmön Katalin* – önkormányzat *Főczény Blanka - önkormányzat*
Gyermekek	Szabadidős programok szervezése	*Hargitai Imre* - gyermekjóléti szolgálat Király Katalin- védőnői szolgálat
Idősek	Közösségi programok szervezése	*Ködmön Katalin* - önkormányzat
Nők	-	-
Fogyatékkal élők	Akadálymentes tömegközlekedés	*Ködmön Katalin* Pályázatok, szolgáltatók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák esélyegyenlősége mind szociálisan, mind társadalmilag biztosított.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzetének javulása érdekében, a lehetőségeinkhez mérten segítsünk.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek hátrányos helyzetéből való kitörés elősegítését, szabadidős tevékenységükhöz való hozzájutás lehetőségének megteremtését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának kiküszöbölésére, közösségi életben való részvételükre.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a jelenlegi helyzetük fenntartásának elősegítését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének megteremtésére.

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
0. Település szintű probléma									
1	*Népkonyha szolgáltatás*	*A szociálisan rászorult személyek megélhetése nagy probléma a településen.*	*A szociálisan rászorult személyek legalább napi egy meleg ételhez (ebédhez) jussanak.*		*Hétköznap napi egy meleg étel kiosztása.*	*polgármester*	*2023. 12. 31. (vasárnap)*	*155 fő 18-99 éves korú helyi lakos étkeztetésének biztosítása*	*Az ÉLIM Szolgálat és az Önkormányzat között kötött megállapodás.*
2	*Közművelődési érdekeltség növelő támogatás*	*Az önkormányzat épületei javításra érettek, ilyen például a könyvtár és a művelődési ház. Kevés lehetőség van és anyagi forrás áll rendelkezésre rendezvények, szabadidős programok szervezésére.*	*Épületek felújítása, rendezvények szervezése*			*polgármester*	*2023. 12. 31. (vasárnap)*	*Az Önkormányzat tulajdonában álló épületek felújítása. A Művelődési Ház tetőszerkezetének cseréje.*	*Közművelődési érdekeltség növelő támogatás iránt benyújtott pályázat*
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Munkahelyteremtések elősegítése	Munkanélküliség helyzetének javítása, a munkahelyteremtések elősegítése, a vállalkozások kialakításához kedvező feltételek biztosítása.	Az intézkedés célja a mélyszegénységben élők helyzetének javítása, számuk csökkentése.		-munkahelyteremtés -felzárkóztató programok szervezése -ételcsomag osztás a mélyszegénységben élő családok részére	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	Kevesebb szociális ellátást kell biztosítani, amely az önkormányzati adatokból kiderül	pályázatok figyelése erőforrások önerőből történő megteremtése
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Gyermekek számára szabadidős	A gyermekek egészségéhez hozzájáruló sporttevékenységek lehetőségét szeretnénk megadni	Gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése, életminőségének javítása		szabadidős tevékenységre alkalmas helyiség kialakítása anyagi források felkutatása pályázatok figyelése szakemberek felkeresése, mikulás csomag kerül kiosztásra minden évben a 0-14 éves korú gyermekek számára	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	önkormányzati adatok	szakemberek megkeresése anyagi források, pályázatok

IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Idősek közösségi életének fellendítése, életminőségének javítása	Idősek elmagányosodását megelőző programok szervezése, közösségi életbe való bevonása	Elmagányosodás csökkentése, életminőség javulása		programok szervezése tájékoztatók szervezése nyugdíjas klub kialakítása	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	önkormányzati adatok, KSH, TeIR	civil szervezetek megkeresése előadók meghívása közösségi programok szervezése
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Akadálymentesítés a tömegközelekdésben	A tömegközlekedés akadálymentesítésének megoldása	A közszolgáltatások elérésének megkönnyítése, szakellátásokra való eljutás megkönnyítése		szolgáltatók megkeresése erőforrások felkutatása pályázatok figyelése szükséges eszközök beszerzése technikai lehetőségek biztosítása	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	önkormányzati adatok	pályázatok anyagi források technikai feltételek

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

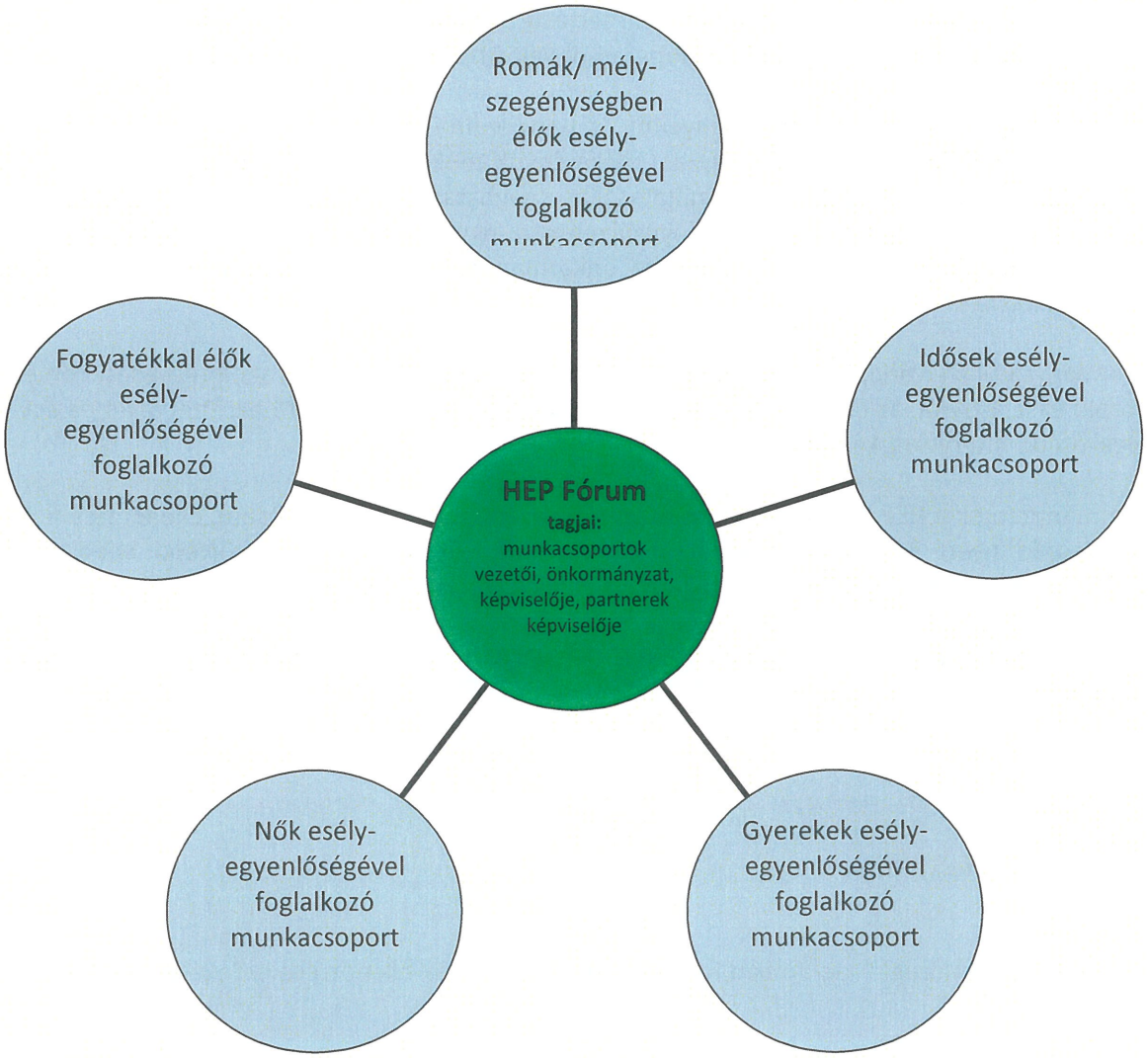

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről *Csuhajné Gombár Edina* felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Szúcs Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Szúcs község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 140/2020 (XII.15.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 1 db jegyzőkönyvi kivonat a 2020 évi Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról.

2020. december 16.

Szúcs Községi Önkormányzat Szúcs

Egyed Zsigmond
Szúcs Községi Önkormányzat
polgármestere

A Szúcs Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2020. december 16.

Alapszolgáltatási Szociális Központ 3341 Egercsehi, Egri

Hargitai Imre
Gyermekjóléti szolgálat

2020. december 16.

SZÚCS ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Suhané Csóka Alexandra
Szúcs Roma Nemzetiségi Önkormányzat
elnöke

2020. december 16.

Egercsehi Községi Önkormányzat
Védőnői Szolgálata
3341 Egercsehi, Bányász tér 3.
Működési kód: 100097543
Mobil: 30/154-4078

Király Katalin
Védőnő

HEP elkészítési jegyzék[2]

NÉV[3]	HEP részei[4]							Aláírás[5]
	foglalkoztatási elősegítése	hátránykompenzálás	szabadidős tevékenység elősegítése	közösségi élet fellendítése	munkahelyi lehetőségek felmérése	rugalmas munkaidő kialakításának elősegítése	munkahelyek felkeresése	
Csuhajné Gombár Edina	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	Csuhajné Gombár Edina
Ködmön Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	Ködmön Katalin
Főczény Blanka	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	Főczény Blanka
Király Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Hargitai Imre	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Suháné Csóka Alexandra	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	Suháné Csóka Alexandra

---

2 Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

3 A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

4 A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

5 Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.